

Dřevo jako výjimečný materiál

Kateřina Nováková

Bakalářská práce
2019

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací

Ateliér Design obuvi
akademický rok: 2018/2019

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Nováková**
Osobní číslo: **K16003**
Studijní program: **B8206 Výtvarná umění**
Studijní obor: **Multimédia a design – Design obuvi**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Dřevo jako výjimečný materiál**

Zásady pro vypracování:

1. Písemná část:

Popište vlastnosti dřeva a zabývejte se různými, vámi vybranými způsoby zpracování. Představte designéry z různých odvětví pracující s tímto materiálem. Popište využití dřeva v obuvnictví a galanterii.

2. Praktická část:

Na základě teoretické studie vypracujte kolekci dvou párů obuvi a dvou doplňků s využitím dřeva. Doplňte kresebné návrhy, stříhová řešení a technický popis dokumentující vývoj jednotlivých modelů.

Součástí předané písemné práce je dodání elektronické verze diplomové práce na Flash disku, který bude obsahovat taktéž samostatné fotografie v tiskové kvalitě z praktické části diplomové práce. Formát pro bitmapové podklady: JPEG, barevný prostor RGB, rozlišení 300 dpi, 250 mm delší strana. Formát pro vektory: AI, EPS, PDF. Loga a texty v křivkách.

Rozsah bakalářské práce: **minimálně 35 normostran**
Rozsah příloh: **minimálně 15 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

FAIRS, Marcus. Design 21. století: nové ikony designu : od masového trhu k avantgardě. V Praze: Slovart, 2007. ISBN 978-80-7209-970-2.

PATRICNY, Martin. Drevo krasnych stromu. Praha: I. Zelezny, 1998. ISBN 8024006510.

PATŘIČNÝ, Martin. Velká kniha o dřevě. V Praze: Fortuna Libri, 2016. ISBN 978-80-7546-053-0

PROCTOR, Rebecca. 1000 new eco designs and where to find them. London: Laurence King, 2009. ISBN 978-1-85669-585-5

ŠTÝBROVÁ, Miroslava. Boty, botky, botičky. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2009. Dějiny odívání. ISBN 978-80-7106-986-7.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Jana Buch**
Ateliér Design obuvi
Datum zadání bakalářské práce: **1. listopadu 2018**
Termín odevzdání bakalářské práce: **10. května 2019**

Ve Zlíně dne 8. prosince 2018

doc. Mgr. Irena Armutidřisová
děkanka

Mgr. Art. Ivana Kaňovská, ArtD.
vedoucí ateliéru

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ / DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské/diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že:

- jsem na bakalářské/diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně dne: 24.4.2019

Jméno a příjmení studenta: KATEŘINA NOVÁKOVÁ
.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Hlavním aspektem této bakalářské práce je dřevo. Teoretická část obsahuje rozdělení dřevin a jejich vlastností. Další kapitola se věnuje základním způsobům truhlářského zpracování, ale i designérům, kteří potenciál dřeva využili netradičně. Nedílnou a inspirativní součástí jsou také kapitoly o dřevě v módě a obuvnictví.

Praktická část bakalářské práce představuje autorské uchopení získaných poznatků aplikovaných do dámské kolekce s využitím ohýbané dýhy a prvky variability.

Klíčová slova: dřevo, truhlářské techniky, design, dřevo v módě, laminování

ABSTRACT

The main subject of this bachelor thesis is wood. The theoretical part contains classification of wood and its qualities. The next chapter focuses not only on the basic methods of joinery, but also on those designers who used the potential of wood in non-traditional ways. An inseparable and inspirational part of the thesis are also chapters on wood used in fashion and footwear industry.

The practical part of the thesis presents the author's application of the acquired knowledge into a lady's collection using bent veneer and variable components.

Keywords: wood, joinery methods, design, wood in fashion, lamination

Na tomto místě bych velmi ráda poděkovala paní MgA. Janě Buch nejen za odborné vedení mé bakalářské práce, ale i za její rady a předání zkušeností v průběhu studia. Za to velmi děkuji i paní MgA. Veronice Bartošikové a MgA. Kristíně Vontszemüové.

Poděkování patří také mé rodině a příteli, kteří mě během celého studia podporují.

Nesmím zapomenout také poděkovat mým spolužačkám za krásné tři roky studia a společné zvládnutí všech těžkých situací.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 DŘEVO JAKO MATERIÁL	10
1.1 OBECNÉ VLASTNOSTI DŘEVA	10
1.1.1 Tvrdost, pevnost a pružnost	10
1.1.2 Hydroskopičnost.....	11
1.2 DRUHY DŘEVIN	11
1.2.1 Jehličnaté stromy	11
1.2.2 Listnaté stromy	12
1.3 ZPŮSOBY ZPRACOVÁNÍ DŘEVA.....	14
1.3.1 Hoblování, škrábání, dlabání.....	14
1.3.2 Řezání	15
1.3.3 Soustružení.....	15
1.3.4 Vrtání	16
1.3.5 Frézování.....	16
1.3.6 Dýhování.....	16
1.3.7 Ohýbání.....	17
1.3.8 Spojování a lepení	17
1.3.9 Broušení	19
1.3.10 Povrchové úpravy	19
2 DŘEVO V DESIGNU.....	20
2.1 DESIGN NÁBYTKU	20
2.1.1 TON	20
2.1.2 Simon Mount.....	21
2.1.3 Kenneth Cobonpue	22
2.1.4 David Trubridge	22
2.1.5 Jeroen Verhoeven	23
2.1.6 Nelepené spoje	23
2.1.7 Fernando a Huberto Campanové	24
2.2 DESIGN HRAČEK.....	25
2.2.1 Brio	25
2.2.2 Playsam.....	25
2.2.3 Kutulu	26
2.2.4 Repello	26
2.3 DŘEVO A MÓDA.....	27
2.3.1 Dřevěné konstrukce	27
2.3.2 Hussein Chalayan	28
2.3.3 Yohji Yamamoto	29
2.3.4 Jean Paul Gaultier.....	30
2.3.5 CJY	30
2.3.6 Tête de Boys.....	31
2.3.7 Zew	32
2.3.8 Sophie Monet	32
2.3.9 Veronique Branquinho.....	33

3	DŘEVO V OBUVNICTVÍ A GALANTERNÍCH DOPLŇCÍCH	34
3.1	OBUV.....	34
3.1.1	Láptě	34
3.1.2	Kub-kab.....	34
3.1.3	Paduka.....	35
3.1.4	Zóri	35
3.1.5	Dřeváky.....	35
3.1.6	Platformy.....	37
3.1.7	Količkovaná obuv.....	37
3.1.8	Vojenská obuv	38
3.1.9	Chau Har Lee	38
3.1.10	John Galliano.....	38
3.1.11	Proenza Schouler	39
3.1.12	Rick Owens	39
3.1.13	Marita Huurinainen.....	40
3.1.14	Ora-Īto.....	41
3.2	GALANTERNÍ DOPLŇKY	41
3.2.1	Kabelky z korálků.....	41
3.2.2	Cult Gaia	42
3.2.3	Proutěné kabelky	42
3.2.4	Kufry.....	43
3.2.5	Bu Wood.....	44
3.2.6	Lotty Lindeman	44
3.2.7	Hermès	45
II	PRAKTICKÁ ČÁST	46
4	AUTORSKÉ SHRNU TÍ.....	47
5	INSPIRACE	48
5.1	MOODBOARD.....	49
5.2	CÍLOVÝ ZÁKAZNÍK	49
5.3	KONCEPT – LAMINOVÁNÍ.....	50
5.4	BAREVNOST A MATERIÁLY	52
6	KOLEKCE KNOCK IT.....	53
6.1	KABELKA Č. 1	54
6.2	KABELKA Č. 2	55
6.3	KŠILT.....	56
6.4	NAZOUVÁK Č. 1.....	57
6.5	NAZOUVÁK Č. 2.....	58
6.6	LOGO.....	59
7	ZÁVĚR	60
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	63
	SEZNAM PŘÍLOH	68

ÚVOD

Po dlouhém zvažování mě téma mé bakalářské práce napadlo přímo při tvorbě jednoho školního projektu. Držela jsem v ruce čerstvě obroušený komponent ze dřeva a uvědomila jsem si, že to, co mě na mém oboru nejvíce baví, je pracovat s přírodními materiály, dotýkat se jejich dokonalých struktur a vnímat je všemi smysly. Se zpracováním dřeva sice mám už od dětství několik zkušeností, v této práci jsem však chtěla objevit jeho další možnosti a naučit se novému způsobu zpracování.

Teoretickou část bakalářské práce, která mi bude sloužit jako inspirační zdroj pro praktickou část, rozdělím do tří hlavních kapitol. První ponese název *Dřevo jako materiál* a bude obsahovat stručný popis vlastností dřevin a druhů jejich zpracování.

V kapitole *Dřevo v designu* se budu věnovat různým firmám a designérům, kteří mě zaujali odlišností své práce hlavně v oblasti designu nábytku a hraček. Do této části bude spadat také móda a okamžiky, kdy v ní sehrálo svou roli i dřevo, a návrháři, kteří se k němu vracejí.

Třetí kapitola *Dřevo v obuvnictví a galanterních doplňcích* bude obsahovat přehled historické obuvi, pro kterou bylo dřevo nezbytnou součástí i trendům, které se vracejí dodnes.

V praktické části bakalářské práce zdokumentuji vznik a vývoj mé kolekce, jejíž produkty zhotovím z usně a dřevěných komponentů vyrobených technikou laminování dýhy. Cílem je pro mne zhotovení nositelných produktů s jednoduchým, čistým vzhledem a variabilními prvky.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DŘEVO JAKO MATERIÁL

„Dřevo je pletivo, z něhož se skládají kmeny, větve a kořeny bez kůry, lýka a dřeně.“¹

„Když se řekne dřevo, může si každý představit, co chce. Truhlář vidí dřevo jiné než muzikant a řezbář vybírá jinak než tvůrce nábytku. Jinak vnímá dřevo tanečník, jinak dřevorubec, jinak ona a jinak ty i vy.“²

Tato kapitola obsahuje základní rozdělení dřevin, jejich vlastnosti a stručný souhrn způsobů zpracování.

1.1 Obecné vlastnosti dřeva

Na první pohled je většinou viditelná barva dřeva, ovšem záleží na stáří dřeva a na jiných vnějších vlivech. Například hniloba nebo houby mají vliv na barvu. Dalším vizuálním přínosem může být kresba, která je ovlivněna směrem řezu dřeva. I podle lesku se dá občas definovat dřevo, není to však vždy tak patrné. Lesku se většinou docílí až povrchovou úpravou. Jednou z příjemných vlastností dřeva je jeho vůně, která je většinou nejintenzivnější v pryskyřici. Je ovlivněna také přítomností tříslovin a hub.

1.1.1 Tvrdost, pevnost a pružnost

Dřevo se rozděluje na měkké a tvrdé. Tvrdost, stejně tak jako hustota, závisí na stavbě dřeva a na obsahu vody a udává jaké zpracování je pro něj vhodné.

Pevnost i jiné vlastnosti dřeva jsou ve všech směrech rozdílné. Největší je ve směru vláken a je větší v jádru než v běli, také záleží na obsahu vody. Pevnost se měří různými způsoby, například pevnost v tahu nebo houževnatost, to je pevnost, která odolává rázu. Pružnost udává, jak moc se může dřevo ohnout, aby se poté vrátilo do původní polohy. Nejpružnější dřevo má jasan, který se používá na výrobu lyží a tělocvičného náradí.³

¹ PATŘIČNÝ, Martin. *Velká kniha o dřevě*. V Praze: Fortuna Libri, 2016. s. 8. ISBN 978-80-7546-053-0.

² PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 10.

³ JOSTEN, Elmar, Thomas REICHE a Bernd WITTCHEN. *Dřevo a jeho obrábění*. Praha: Grada, 2010. s. 60., 61. Průvodce truhláře. ISBN 978-80-247-2961-9.

1.1.2 Hydroskopičnost

Dřevo je hydroskopické, to znamená, že dokáže opakovaně nasáknout a vyloučit vodu podle míry vlhkosti v jeho okolí.

Zasyrova dokáže dřevo nasát tolik vody, že se potopí. Podle množství vody ve dřevě se mění i jeho objem a toho využívají například nábytkáři. Vytvářejí pomocí toho nelepené spoje.

1.2 Druhy dřevin

Tato kapitola je věnována hlavně stromům, které rostou v České republice, a jejich vlastnostem, podle kterých se dají rozeznat anebo se určuje jejich využití. Dřeviny jsou zde rozděleny na dvě podkapitoly podle základního dělení na jehličnaté a listnaté stromy.

1.2.1 Jehličnaté stromy

Jejich jednoduchá stavba dřeva se skládá z měkkých a tvrdých vrstev v letokruzích, to umožňuje využívat technik jako je například kartáčování. Naopak jejich dřevo není vhodné pro řezbáře, protože při řezbě přes léta se dřevo vyštípuje.

Smrk je nejčastějším stromem u nás. Jeho dřevo je smetanově bílé až nahnědlé a má výrazné letokruhy. I když jeho dřevo je měkké, má poměrně velkou pevnost a pružnost. Používá se jak pro stavby domů, tak i pro jejich vybavení v podobě nábytku.

Borovice je jedinečná v tom, že se dokáže uchytit i na skále díky svému tak zvanému kůlovému kořenu. Její dřevo má v jádru oranžovou barvu až do rezava a okolo smetanově bílou část, která je charakteristická tím, že zamodrává. Její nevýhodou je množství pryskyřice, kterou obsahuje, což způsobuje zanášení strojů. Také hůře přijímá nátěry a lepidla.⁴

Modřín je známý tím, že je opadavý. Jeho dřevo je polotvrdé, pevné a trvanlivé. Okrové jádro obklopuje světle žlutohnědá bělová vrstva. Tyto barvy však na vzduchu tmavnou. Modřín má méně pryskyřice, ale obsahuje smolníky, což jsou kapsičky vyplněné smolou, proto má složitější povrchovou úpravu. Nejvíce se využívá k výrobě masivního nábytku, schodů a obkladů.⁵

⁴ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 77.

⁵ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 80.

Dřevo tisu je velmi tvrdé a těžké, roste velmi pomalu. Pro své skvělé vlastnosti byl skoro vymýcen, proto je dnes chráněný. Dříve se používal na výrobu luků, protože má velmi dobré vlastnosti pro ohýbání.⁶ Dnes se používá spíše v uměleckém truhlářství a na výrobu šperků.

Mezi jehličnany patří i jalovec, tůje a cedr, které se méně využívají. Jalovcové dřevo je velmi pevné a je zvláštní svým až vínově červeným zbarvením jádra. Dřevo tůje je měkké, lehké, ale pevné stejně tak jako dřevo cedru.

1.2.2 Listnaté stromy

Listnaté stromy se dělí do dvou skupin, a to podle uspořádání stavby dřeva. Některé mají kruhovitě uspořádání, mezi ty patří dub, jasan, jilm a akát. A jiné mají nepravidelné uspořádání stavby dřeva, například buk, javor, bříza, habr, lípa, ovocné stromy a ořech.

U nás rostou tři druhy dubů – dub letní, zimní a červený. Jedním z důležitých stromů je i dub korkový, který se pěstuje ve Španělsku a z jehož borky se vyrábí korek.⁷ Z dřeva dubů se používá jenom jeho jádrová část, která však tvoří většinu kmene a má hnědou až tmavohnědou barvu. Úzká vrstva běle se zpravidla odstraňuje. Díky skvělým vlastnostem dubového dřeva, zejména tvrdosti, houževnatosti a stálosti, je jedním z nejvyužívanějších dřev. Používá se například pro stavební účely, nábytek, nebo na výrobu lodí. Jeho nevýhodou je, že dlouho vysychá.

Jasan je štíhlý a vysoký strom. Jeho dřevo je pevné a tvrdé a přijímá dobře mořidla i lepidla. Jeho nejlepší vlastností je, že se velmi dobře ohýbá, díky čemuž se používá na výrobu nábytku, saní a gymnastického nářadí. Nevýhodou je časté napadení parazity.⁸

Jilm je na pohled velmi krásné dřevo. Má výraznou kresbu a jádro má tmavě hnědou barvu. Dobře se zpracovává a své využití našel hlavně v nábytkářství.

Od 19. století u nás roste akát, který má nazelenalou barvu. Má nepravidelný kmen i korunu, proto se z něj vyrábí spíše menší předměty – nádoby, šperky. Pro jeho trvanlivost má uplatnění třeba i pro zahradní nábytek.⁹

⁶ *Práce se dřevem*: encyklopedie: průvodce truhlářstvím a řezbářstvím pro domácí dílnu. V Praze: Columbus, 2004. s. 31. ISBN 80-7249-187-3.

⁷ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 92.

⁸ *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 22.

⁹ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 111.

Jako měřítko výhřevnosti je využíván buk, který je také nejpoužívanějším dřevem v nábytkářství. Díky jeho pravidelnému a mohutnému kmenu má předpoklady pro tovární zpracování.¹⁰ Bukové dřevo je tvrdé, avšak ne příliš trvanlivé, má světle hnědou barvu.

Bukovému dřevu je na pohled podobné i už zpracované dřevo javoru, je však ještě světlejší. U nás rostou tři druhy javorů, dva vysoké – javor mléč, javor klen a nízký javor babyka. Dřevo javoru se dobře opracovává a soustruží. Jak už se ve spoustě písni zpívá, používá se na výrobu hudebních nástrojů. Javor je velmi bohatý na kořenicí a toho se využívá pro vykládání nábytku.

Stromem, který lze snadno poznat pro jeho bílou kůru, je bříza. Její dřevo se velmi dobře soustruží i v případě menších kulatin. Má šedobílou barvu a po uschnutí je pevné, není moc trvanlivé. Krásu tohoto dřeva doplňují tzv. nádory na kmenech.¹¹

Kmen habru se dá poznat podle jeho rýhovaného povrchu. Je to jeden ze stromů s nejtvrdějším dřevem, proto se dříve používal na součástky strojů. Také podlaha z habru má velkou trvanlivost.¹²

Z ovocných stromů se nejvíce používá do červenohněda zbarvená třešeň. Celkem obyčejné dřevo jabloně má spíše duchovní význam, tento strom často hraje velkou roli v bájích a pověstech. Na dřevoryt a dřevěné formy se používá hrušeň, protože její tvrdé dřevo se dobře opracovává i v detailu. Z venku nevzhledná a malá švestka má pestře zbarvené dřevo, běl je žlutý a jádro je vínově hnědé s nafialovělými pruhy, proto si ho oblíbili šperkaři.

Řezbáři používají hlavně lípu, její světlé dřevo je stejnoměrně husté. Vyrábí se z ní například dřeváky nebo formy kloboučnicků.

Olši lze najít ve vlhké půdě a poznáte jí podle malých šištiček. Její dřevo je výrazně žlutooranžové, po vyschnutí ale zesvětlá. Dá se snadno řezat i lepit. Kvůli malé odolnosti vůči červotoči se moc nepoužívalo, ale v dnešní době je v nábytkářství moderní.¹³

Z vrby se využívají hlavně mladé proutky v košíkářství. Využíváno je však i dřevo kmenů, které je naružovělé a velmi měkké. Vyrábí se z něj kreslicí uhly.

¹⁰ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 118.

¹¹ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 134.

¹² *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 18

¹³ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 1, s. 152.

Další stromy s měkkým dřevem jsou topol a jírovec maďal. Oba mají světlé dřevo a využívají se na výrobu dřív a poddýžek.

Ořech královský dostal přívlastek vlašský podle Vlachů, kteří ho k nám přinesli. Jeho tvrdé dřevo je zbarveno do šeda, při čemž jádro je výrazně odděleno od běle. Má krásnou vlnivou kresbu. Vyrábí se z něj luxusní nábytek anebo obložení automobilových interiérů.¹⁴

Exotické dřeviny se většinou špatně zpracovávají anebo se musí zpracovávat jiným způsobem než naše domácí dřeviny. Často se používají na výrobu hudebních nástrojů. Tmavý mahagon se dobře řeže a rez je lesklý. Velmi tvrdé a těžké dřevo, které neplave, má eben, ten je oblíbený pro svou černou barvu. Další výrazně barevnou dřevinou je padouk, který je cihlově červený a má až mastný povrch.

1.3 Způsoby zpracování dřeva

Lidé používají dřevo od nepaměti. V dnešní době bývá nahrazováno jinými materiály, jsou však obory, ve kterých pořád hraje velkou roli, jako třeba truhlářství. V této kapitole jsou popsány jeho základní způsoby zpracování.

1.3.1 Hoblování, škrábání, dlabání

Hoblování se využívá při rovnání povrchu nebo při odebírání dřeva. Nejlepších výsledků se dá docílit pohybem po směru vláken správně nabroušeným želízko hoblíku, které by mělo být broušeno vždy v pravém úhlu. Posunutím želízka se dá změnit velikost třísky.

Hoblování s úhlem řezu větším než 90° se nazývá škrábání. Používá se na odstranění posledních malých nerovností a používá se na to nástroj zvaný cidlina.¹⁵

Dlabání se provádí pomocí ostrého dláta a údery paličkou. Je důležité si dávat pozor na udržení dláta v poloze, ve které se bude dlabat, protože ostří je jednostranné a má tendenci uhýbat jiným směrem. Dláto se brousí stejným způsobem jako želízko hoblíku a palička se používá truhlářská dřevěná. Pro hluboké otvory je vhodné použít čepové dláto.¹⁶

V dnešní době jsou však tyto metody většinou nahrazeny strojovým zpracováním.

¹⁴ *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 24.

¹⁵ JOSTEN, Elmar, ref. 3, s. 164.

¹⁶ JOSTEN, Elmar, ref. 3, s. 166.

1.3.2 Řezání

Řezání je často činnost, kterou to všechno začíná. Je však důležité si vybrat správný druh pily podle toho, jaký řez a v jakém materiálu se provádí. Závisí na tom hustota, velikost i tvar zubů pily.

Některé ruční pily mají listy zpevněny předpětím do rámu nebo oblouku, jiné se skládají pouze z pevného pilového listu a rukojeti na jedné straně. Pro jemnou a přesnou práci se používají takzvané japonské pily, které řezou tahem.

Mezi stroje, které ulehčují práci, patří okružní pila. Ta se skládá z desky a motorem poháněného ozubeného kotouče. Využívá se hlavně na hrubé rozřezání kmenu na bloky, fošny či trámy. Pásová pila má nekonečný ozubený pás, který jezdí po kolech pokrytých pryží. Slouží k vyřezávání oblých tvarů. Kam se nedá dostat pásovou pilou, tam se použije kmitavá pila, například pro vyřezávání otvorů. Místo pily se dají do strojů upnout ozubené struny, které řezou všemi směry. Stůl pily je často nastavitelný do různých úhlů. Klasické ruční pily také často nahrazují „mafly“¹⁷ a motorové řetězové pily.¹⁸

1.3.3 Soustružení

Soustruh lidé vynalezli už před více jak tisíci lety, na rozdíl od jiných truhlářských strojů. Výrobek se upne na vřeteno, které je upevněno na pevném podstavci na loži. Poté se špalík roztočí a začne se okrajovat a obrušovat.

Rozlišují se tři způsoby soustružení. Při soustružení mezi hroty se špalík narazí na hroty, z nichž jeden je upevněn na vřetenu a druhý na koníku¹⁹. Pokud je špalík upnut jen za jeden konec, nazývá se to volné soustružení, které lze použít jen u menších výrobků. Posledním způsobem je čelní soustružení, které se využívá při výrobě misek a rámečků.²⁰

Soustružnické nože existují v různých tvarech i velikostech, jsou delší než klasická dláta. Při soustružení se používají i vrtáky a další nástroje, které se dají upnout do koníka.

¹⁷ „Mafl“ je hovorový výraz pro ruční kotoučovou pilu.

¹⁸ PATŘIČNÝ, Martin. *Pracujeme se dřevem: jak porozumět dřevu*. Praha: Grada, 1998. s. 33. Profi & hobby. ISBN 80-7169-699-4.

¹⁹ Koník je část soustruhu, který může podpírat delší obrobky, nebo se do něj dají upnout různé nástroje.

²⁰ PATŘIČNÝ, Martin, ref. 18, s. 42.

1.3.4 Vrtání

„Při vrtání dělí ostří dřevo a závit vrtáku oddělené dřevo odvádí.“²¹

Truhláři vrtají poměrně často kvůli zhotovení různých spojů. Pro předvrtání otvoru se může použít nebozez. Pro přesnější se používá stojanová vrtačka, která je výškově posuvná a má možnost upnutí kusu dřeva ke stolku vrtačky. To, jestli se používá ruční anebo elektrická vrtačka, není tak důležité jako výběr vrtáku, který je ovlivněn druhem dřeva i účelem vrtání. Existují také vícevřetenové vrtačky anebo vrtací dlabačky, které tvoří otvory pro začepované spoje.

1.3.5 Frézování

Frézování se používá pro různé úpravy materiálu. Ruční hoblování dnes už ve větší míře nahradilo rovinné frézování. Jde o vyhlazení povrchu před konečnou úpravou. Používá se při výrobě fošen a prken. Po zarovnání se prkna většinou ještě hoblují na určitou sílu na rovinné tloušťkovací frézce. Horní frézky pomocí kruhového pohybu vytvářejí do dřeva různé drážky a profily. Další velkou výhodou frézek je, že se dají využít pro kopírování už hotového výrobku.

1.3.6 Dýhování

Dýhu uměli vyrobit už staří Egypťané a velkou oblibu měla při výrobě nábytku v období renesance a baroka. Dýhy se používají hlavně jako povrchová úprava nábytku z méně kvalitního materiálu.²²

Před tím, než se z bloku dřeva začne vyrábět dýha, se dřevo musí vařit nebo pařit, aby bylo vláčné a dále dobře zpracovatelné. Ta nejkvalitnější dýha se získává řezáním. Z důvodu velké ztráty dřeva se tato metoda moc nepoužívá. Mnohem častěji se dýha z kmene získává krájením, při čemž se rozlišují čtyři metody podle toho, v jakém směru se krájí. To ovlivňuje hlavně kresbu dýhy. Nejekonomičtějším způsobem je loupání dokola z kmene, který se otáčí podle středové osy. Dýha potom dosahuje velkých formátů a má nepravidelnou kresbu.

²¹ JOSTEN, Elmar, ref. 3, s. 168.

²² JOSTEN, Elmar, ref. 3, s. 119.

Po oddělení se musí dýhy sušit a pak se rozdělují podle kvality na poddýžky, vrchní a uzavírací dýhy.

Při takzvaném dýhování se nosná deska pokrývá dýhami. Deska musí být rovná a očištěná. Po nanesení lepidla válečkem se dýhy skládají v takovém pořadí, ve kterém byly odděleny z kmene, aby se dosáhlo jednotné kresby. Potom se lepený spoj zalisuje. Ozdobné vykládání dýhou se nazývá intarzie.

1.3.7 Ohýbání

Ohýbání dřeva při výrobě nábytku, rukojetí i tělocvičného náradí nemá jen estetickou funkci, jde také o docílení ergonomie. Existuje více způsobů ohýbání, ale vždy je potřeba mít připravenou formu pro zalisování do požadovaného tvaru.

Ohýbání v páře je velmi náročné na důkladnou přípravu a napaření dřeva na správnou vlhkost. Ve formách se potom dřevo nechává vyschnout. Výhodou této metody je, že není za potřeby použít lepidlo.

Tato technika se v některých případech dá nahradit ohýbáním po vyřezání vrubů pilou. Tímto způsobem se ubere materiál na vnitřní straně dřeva, a to se pak dá ohnout. Vruby je potřeba dělat pečlivě s přesností a do určité hloubky.²³

Častějším a pevnějším způsobem je však laminování, které spočívá ve slepení dýh a v zalisování ve formě.

1.3.8 Spojování a lepení

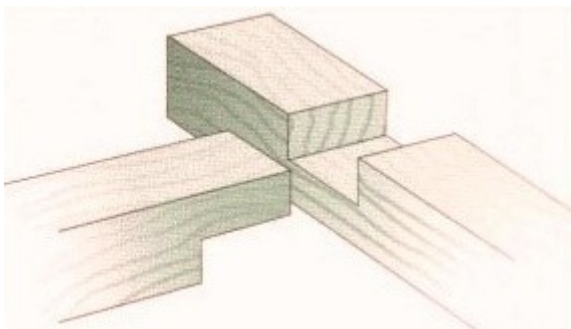
Nejčastější způsob spojování dřeva je pomocí hřebíků, vrutů nebo šroubů a většinou je spoj potom rozebíratelný. Kovové spojovače lze také nahradit dřevěnými drážkovanými kolíčky už ale s použitím lepidla. Někdy jsou spoje zajištěny pouze lepidlem.

Existuje celá řada lepidel na dřevo od přírodních kličových až po voděodolné dvousložkové. Nejčastěji se však využívají disperzní lepidla.

Vše se také odvíjí od typu spoje, který se bude zhotovovat. Někdy se jen šikmě seříznuté kusy dřeva slepí k sobě. Složitější přípravu už vyžadují přeplátované spoje, kdy je potřeba

²³ *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 268.

vyfrézovat širší drážky, nebo plošky, které sahají zhruba do poloviny tloušťky materiálu a pomocí nichž se do sebe dva kusy zasadí.

Obr. 1. Překlátovaný spoj

Spoje na čep a dlab mají dvě varianty, kdy čep buď prochází dlabem, který je vyhlouben naskrz materiálem, nebo sahá jen do určité hloubky. Tyto spoje jsou velmi odolné vůči tlaku a odštipnutí hran.²⁴

Obr. 2. Průběžný čep

Dekoratívni efekt mají spoje pomocí zasazení rybinových vložek nebo motýlků. Jsou ovšem náročné na přesnost výroby. Dříve se také hodně využíval spoj čepovaný s kolíkem, který je rozebíratelný.

²⁴ *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 177.

1.3.9 Broušení

„Broušení je plošné škrábání mnoha vedle sebe a za sebou ležících brusných nožů (brusných zrn) s řezným úhlem $> 90^\circ$.“²⁵ Používá se hlavně pro sjednocení povrchu dřeva. Ještě před broušením se mohou spravit trhliny a nerovnosti pomocí tmelu. Brousit by se mělo ve směru vláken, jinak mohou vzniknout na materiálu rýhy.

Hlavním brusným prostředkem jsou brusné papíry, které jsou v mnoha variantách a můžou být upevněny k různým strojům nebo nástrojům.

Broušení, kterým se mění tvar výrobku, se nazývá obroušování. Pro rychlejší obroušení do hrubého tvaru se používají i rašple a pilníky.²⁶

1.3.10 Povrchové úpravy

Po zahlázení všech nedostatků dřeva se může měnit jeho barevnost anebo přidat lesk. Důležité je také jejich ošetření proti škůdcům a vnějším vlivům.

Barva dřeva se nejčastěji mění pomocí mořidel. Jsou to barviva rozpuštěná v lihu. Pronikají hluboko do dřeva, přitom nepřekryjí jeho kresbu. Reagují na barviva obsažená ve dřevě, proto se můžou barvy různě míchat pomocí opakovaných nátěrů.²⁷

Lakování se hojně používá a vyrábí se spoustu druhů laků s různými přidanými vlastnostmi. Samozřejmě existují i přírodní prostředky k ochraně dřeva. Jedním z nich je voskování, které je jednou z nejstarších druhů úprav dřeva a zanechává dřevu přirozený povrch. Často se i dnes používá nátěr lněným olejem.

²⁵ JOSTEN, Elmar, ref. 3, s. 173.

²⁶ *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 145.

²⁷ *Práce se dřevem*, ref. 6, s. 221.

2 DŘEVO V DESIGNU

Ve většině interiérů dřevo jako materiál převládá a bylo tomu tak odjakživa. A není divu, protože je to velmi příjemný a přirozený materiál. Nejde však jen o nábytek, ale i o další užité design jako nádobí, hračky, a dokonce nachází uplatnění i v módě. Snad každý designér s ním přijde do styku hned na začátku své tvorby, když drží v ruce tužku a kreslí s ní na papír, který je vyroben také z celulózových vláken.

2.1 Design nábytku

Tato kapitola je věnována designérům a designovým studiům, které dřevo zpracovávají ne tak docela běžným způsobem. Většina z nich si oblíbila dřevo z důvodu jejich náklonnosti k přírodě, proto mnozí z nich pracují s udržitelností. Každý z nich má však svůj jasný rukopis. Je pozoruhodné, kolik dřevo nabízí možností.

2.1.1 TON

Snad ani nelze opomenout největší značku nábytku, která byla založena v Česku. I přesto, že její kořeny sahají až k polovině 19. století, se tato firma stále vyvíjí a modernizuje. Tím, že spolupracuje s českými i zahraničními designéry, zajišťuje zachování tradiční řemeslné výroby.

Vše začalo, když Michael Thonet v roce 1861 založil rodinnou firmu v Bystřici pod Hostýnem na ohýbaný nábytek. V důsledku hospodářské krize po první světové válce se musel Thonet spojit se společností Kohn-Mundus. Po druhé světové válce byla firma znárodněna a její název se změnil na Ton, což je zkratka slov „továrna na ohýbaný nábytek“.²⁸

V současné době firma vzkvétá. V roce 2015 získala ocenění Red Dot za kolekci, ve které rozštěp dřeva ohýbali do protisměrů. A v roce 2018 představila v Miláně nové křeslo Chips od designérky Lucie Koldové, které ve stejném roce dominovalo i na českém Designbloku.

²⁸ Historické souvislosti výroby ohýbaného nábytku v bystřici pod hostýnem. In: Ton [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://www.ton.eu/cz/historicke-souvislosti-vyroby/>

Obr. 3. Židle 18, 1876, Obr. 4. Lounge křeslo Chips, 2018

2.1.2 Simon Mount

Jeho signifikantním materiálem je korek, který pokrývá dýhami. Jeho nábytek je tvarově velice jednoduchý a vypadá jako by byl z jednoho kusu dřeva. Za zmínku stojí jeho dílo Four Birds table, což je stůl inspirovaný logem jedné letecké společnosti, které mělo tvar stylizovaného ptáka.²⁹

Obr. 5. Four Birds table

²⁹ PROCTOR, Rebecca. *1000 New Eco Designs and Where to Find Them*. London: Laurence King Publishing Ltd, 2009. s. 20. ISBN 978-1-85669-585-5.

2.1.3 Kenneth Cobonpue

Díky exotické liáně z jihovýchodní Asie, je jednou ze zajímavých odvětví nábytkářství také ratanový nábytek. Nejznámější a mnohokrát oceňovaný designér, který využívá této techniky je Kenneth Cobonpue z Filipín. Po studiích designu ve světě přinesl do jeho rodinné firmy moderní pohled a nové technologie. Dnes si jeho nábytek pořizují lidé z nejvyšších vrstev. Kenneth vystavuje svou práci pravidelně v Miláně a v New Yorku každý rok.³⁰

Obr. 6. Lolah armchair, Obr. 7. Pigalle chair

2.1.4 David Trubridge

Zajímavou osobností z řad ekologicky smýšlejících designérů je také David Trubridge, který žil se svou rodinou 10 let na moři, což ho velmi ovlivnilo v jeho práci. David používá dřevo výhradně z udržitelně řízených plantáží a pro jeho úpravu používá pouze netoxické oleje. Vytváří různé interiérové dekorace, které jsou často inspirovány přírodními strukturami. Jeho křeslo Nananu z ohýbaného dřeva může připomínat práci předchozího zmiňovaného designéra, materiálově se však liší.

Obr. 8. Navicula, Obr. 9. Nananu

³⁰ KENNETH COBONPUE – Profile. In: KENNETH COBONPUE [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <http://www.kennethcobonpue.com/profile/>

2.1.5 Jeroen Verhoeven

Jeroen Verhoeven tvoří spolu se svými spolužáky z holandské akademie designérský tým Demakersvan. Jejich práce by se dala označit za „designérský oxymóron“, protože spojují protichůdné prvky, funkce a technologie do jednoho objektu. Své zákazníky si našel i stůl z překližky, který Jeroen vytvořil jako svůj absolventský projekt a nyní se vyrábí v limitované sérii. V tomto až sochařském kousku nábytku spojuje různé obrysy, tvary a způsoby zpracování.³¹

Obr. 10. stůl Cinderella, Jeroen Verhoeven

2.1.6 Nelepené spoje

Designéři, kteří se snaží pracovat ekologicky, si oblíbili nelepené spoje. Například studio Interlock furniture pracuje s plošnými díly, které se do sebe pomocí drážek skládají jako dětská stavebnice. Podobným způsobem pracuje i francouzské Studio Lo, které tuto metodu obohatilo tím, že navrhlo židli s téměř nulovým odpadem materiálu. Tvar židle Pano chair je tedy skoro celý podmíněn touto systémem, kdy je jeden kus vyrobený z jedné obdélníkové desky.

³¹ FAIRS, Marcus. *Design 21. století: nové ikony designu: od masového trhu k avantgardě*. V Praze: Slovart, 2007. s. 165. ISBN 978-80-7209-970-2.

Obr. 11. Pano chair, Studio Lo

2.1.7 Fernando a Huberto Campanové

Tito bratři pochází z Brazílie, a to silně ovlivňuje jejich tvorbu. Jejich tvorba spočívá v tom, že vytvářejí originální nábytek z neobvyklého materiálu, a to z naprosto běžných všedních věcí. Velkým zlomem v jejich tvorbě byla první zakázka pro italskou firmu Edra, pro kterou navrhli židli s ocelovou konstrukcí pokrytou červenou šňůrkou. Jejich nejslavnější prací se stalo křeslo Favela v roce 2003. Vypadá jako by bylo náhodně sestaveno z různě velkých špalíčků dřeva, a že vzniklo stejně spontánně jako vzniká architektura brazilských slumů, kterými je inspirováno. Pravdou je ale opak, všechny části byly pečlivě nařezány a přesně naskládány na jádro z překližky.³²

Obr. 12. Křeslo Favela

³² FAIRS, Marcus, ref 31, s. 142.

2.2 Design hraček

I když nějakou dobu světu vládly výrazně barevné, blikající a zvuky vydávající umělohmotné hračky, v posledních letech se opět zvedl zájem o hračky z přírodních materiálů. Dřevěné hračky jsou nejen ekologičtější, ale i příjemné na dotek, zpravidla jsou také trvanlivější. V dnešní době jsou navíc v módě a spoustu lidí je pořizuje svým dětem i proto, že se jim stylově hodí do jejich interiérů.

2.2.1 Brio

Kořeny švédské značky Brio sahají až do 19. století. Tehdy se ale jednalo, pouze o výrobu dřevěných košů. První hračku začali manželé Persdotterovi vyrábět až na začátku následujícího století. Po převedení firmy na jejich syny, se jejím oficiálním názvem stal Brio a její nabídka hraček se rozšířila. V druhé polovině 20. století zažila firma největší nárůst a místo na mezinárodním trhu hraček si drží dodnes.³³ I přes to, že si Brio ponechává už přes sto let svůj signifikantní design, je pořád žádaná a zabaví i děti dnešní generace.

Obr. 13. Retro hračky, Brio

2.2.2 Playsam

Další nestárnoucí design ze Skandinávie tvoří značka Playsam. Vyrábějí hračky, které mají sice velmi jednoduchý design, ale i přes to nabízejí mnoho možností. Oblibu si našly u malých dětí i u dospělých, a to hlavně autíčka. Do jejich nabídky patří také houpací zvířátka a psací potřeby.

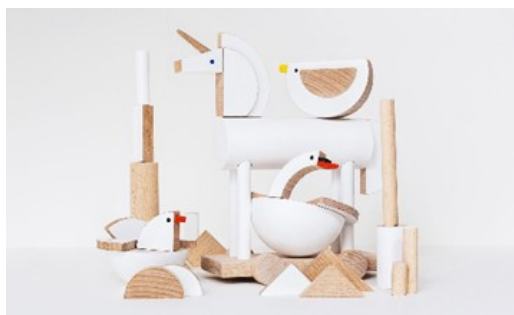
³³ History. In: Brio [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://www.brio.net/our-company/history>

Obr. 14. Dřevěné hračky, Playsam

2.2.3 Kutulu

Kutulu je česká značka, ve které tvoří tým designů v čele s Pavlou Boháčovou. Vytvářejí dřevěné geometrické retro hračky, důraz kladou na řemeslné zpracování a zdravý životní styl.³⁴

Obr. 15. Hračky Kutulu

2.2.4 Repello

Dřevěné odrážedlo začal Jiří Marján vyvíjet pro svou dceru v roce 2013. Dva roky na to založil firmu RePello, která produkuje celoodpružené odrážedlo z březové překližky. Zanedlouho k němu přibyla i dřevěná formule. Jejich výrobky jsou zajímavé tím, že se dají jednoduše složit a rozložit. To umožňuje velkou variabilitu, jak pro náhradní díly, tak i pro nastavení velikosti.

³⁴ O nás. In: Kutulu [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <http://www.kutulu.cz/o-nas/>

Obr. 16. Formule, RePello

2.3 Dřevo a móda

Dříve bylo dřevo nedílnou součástí lidských životů a zasahovalo dokonce i do módy. Ať už v podobě malinkých korálků, knoflíků, spon nebo jako součásti obuvi, kabelek a dalších módních záležitostí. V dnešní době se designéři rádi ke dřevu vrací. Je velmi oblíbené třeba v oblasti šperků a pánských doplňků, nebojí se ho však použít ani světově známí návrháři.

2.3.1 Dřevěné konstrukce

V 18. století se do módy vrátily objemné vyztužené sukně, které tentokrát nabývaly velkých rozměrů do šířky. Vedle kostic se pro jejich konstrukce používaly také vrbové pruty, možná proto dostaly francouzský název „panier“, což znamená koš. Tyto sukně si mohly dovolit jenom příslušnice královských rodin a jejich úzké okolí. Jednou z dam, které šířily tuto módu do celé Evropy, byla Marie Antoinetta. Přezdobené šaty s tři metry širokou sukni se přestaly nosit po francouzské revoluci.³⁵

Dalším prvkem, který v období baroka ztěžoval ženám pohyb, byl korzet. I pro jeho vyztužení se používaly kostice a dřevo.

V Číně zase ženy okouzlovaly svými velkými deštníky. Tradiční wasaga se vyráběla z papíru a bambusu. Ještě okázalejší byly vícepatrové slunečníky, jejichž počet stříšek ukazoval postavení majitele. Z Číny také pochází vynález skládacího slunečníku, který se do Evropy dostal jako suvenýr z cest.³⁶

³⁵ COX, Barbara. *Ve jménu módy: ilustrované dějiny bizarnosti a krásy*. Praha: Mladá fronta, 2013. s. 22. ISBN 978-80-204-2928-5.

³⁶ COX, Barbara, ref. 35, s. 88.

Obr. 17. Kitagawa Utamaro

Dalším mnohem starším doplňkem proti nepříznivému počasí, který pochází z Asie, je vějíř. První typ Japonci vyráběli z bambusu, hedvábí či papíru a měl kruhový tvar. Později se vyvinul i sklápěcí vějíř, který byl velmi oblíbený i v Evropě ještě na přelomu 19. a 20. století. „Traduje se také mýtus, že pomocí vějířů se rovněž nápadníkům předávaly tajné vzkazy, v každém případě však dovedly vyjádřit náladu té které dámy – hněvivým sklapnutím, váhavým chvěním či zamilovaným třepetáním.“³⁷

2.3.2 Hussein Chalayan

Hussein Chalayan je britský návrhář, který pochází z Kypru. S módou pracuje opravdu neobvyklým způsobem, jeho práce má vždy hluboký koncept. Často poukazuje na různé druhy diskriminací, rasismu a krizí.

V roce 2000 šokoval svou kolekcí Living Room, kterou prezentoval v londýnském divadle. Na jevišti byl poskládaný nábytek jako v obýváku, a když přišly modelky, začaly se oblékat do potahů z onoho nábytku. Vrcholem však byla sukně přeměněná z dřevěného konferenčního stolku. Tato kolekce poukazovala na exily, které musely rodiny podniknout kvůli válkám.³⁸

³⁷ COX, Barbara, ref. 35, s. 94.

³⁸ FAIRS, Marcus, ref. 31, s. 346.

Obr. 18. Sukně z kolekce Living Room, Hussein Chalayan

2.3.3 Yohji Yamamoto

Japonský návrhář Yohji Yamamoto je známý pro své objemné siluety a extravagantní kolekce, které nepodléhají módním trendům. Svou společnost Y založil v roce 1972 a spolupracoval s firmami Adidas, Hermés a dalšími.

V roce 1991 představil na své přehlídce dřevěné šaty. Geometrické díly spojené panty, aby se v nich dalo pohybovat, rozkládají tělo na různé plochy, což trochu připomíná princip kubistické malby.

Obr.19. Šaty, Yohji Yamamoto

2.3.4 Jean Paul Gaultier

Jean Paul Gaultier je jeden z nejznámějších francouzských návrhářů. Jeho tvorba je ovlivněna punkem a často se inspiruje i přírodou. To bylo zřejmé na přehlídce Podzim 2016, kde přenesl diváky do lesa. Některé modely byly celé ušity z textilií, které byly potištěny vzorem kresby dřeva. Nepracoval sice přímo se dřevem jako s materiálem, ale nelze přehlédnout tu inspiraci.

Obr. 20. Jean Paul Gaultier, Podzim 2016

2.3.5 CJY

CJY je mladá londýnská návrhářka. V roce 2012 představila svou debutovou kolekci „Wood be“, pomocí které chce člověka znovu spojit s přírodou. Oděvy z tkaniny jsou doplněné o prvky ze dřeva připojené pomocí šňůrek, které někdy přechází do dlouhých trásní, nebo rukávů. Inspirací pro její oděvy byly dřevěné hudební nástroje a jejich tvary.³⁹

³⁹ ALTI, Ada. CJY's "wood be" Collection. In: Trendland [online]. 28. 6. 2012 [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://trendland.com/cjys-wood-be-collection/>

Obr. 21. kolekce „Wood be“, CJY

2.3.6 Tête de Boys

Značku Tête de Boys založil mladý designér z Benátek Andrea Deppieri. Jeho studio se zaměřuje na menší ručně vyráběné předměty do interiérů a módní doplňky. Nedávno uvedl svou novou řadu pokrývek hlavy. Klobouky a čepice jsou vyrobeny z tenkých lamel vyřezaných do tvaru, které jsou k sobě svázány, pomocí čehož se dá snadno nastavit velikost.

Obr. 22. Pokrývky hlavy Tête de Boys

2.3.7 Zew

Zew je české designérské studio, které vyrábí brýle s dřevěnými obrubami na míru. Firma byla založena v roce 2012 Antonínem Smělým a Matějem Prokopem, kteří nejsou vystudovaní designéři. Pro použití dřeva se rozhodli, protože obruby z něj jsou velmi lehké a dokáží se přizpůsobit tvaru obličeje. Vyrábějí hlavně dioptrické brýle, ale uvedli už i řadu slunečních.

Obr. 23. Sbíрка R9.7, Zew

2.3.8 Sophie Monet

K umění a zpracovávání dřeva byla Sophie Monet vedena už v dětství, když trávila čas se svým otcem Johnem Okulick v jeho ateliéru. On tvoří sochy z kovu a dřeva a Sophie se rozhodla vyrábět šperky, které se dnes prodávají v obchodech po celém světě. Jsou geometrické, ale přitom hravé, stejně jako otcovy sochy.⁴⁰

Obr. 24. Náušnice, Sophie Monet

⁴⁰ BOBB, Brooke. Meet the Venice Beach Jewelry Designer Who Works Side by Side With Her Dad. In: Vogue [online]. 15. 6. 2018 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://www.vogue.com/article/sophie-monet-jewelry-dad-workshop-fathers-day-2018>

2.3.9 Veronique Branquinho

Veronique Branquinho je módní návrhářka, která pochází z Belgie. Pracovala pro značku Delvaux a jako profesorka na univerzitě aplikovaných umění ve Vídni.⁴¹ V roce 2013 předvedla svou eklektickou kolekci s prvky retra a netradičními šperky. To, co obvykle jen nepatrně doplňuje celý vzhled, se stalo velmi dominantním prvkem, a to různá seskupení dřevěných náramků, které vzbuzovaly až sochařský dojem.

Obr. 25. Kolekce podzim 2013, Veronique Branquinho

⁴¹ About. In: Veronique Branquinho [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <https://www.veroniquebranquinho.com/about>

3 DŘEVO V OBUVNICTVÍ A GALANTERNÍCH DOPLŇCÍCH

Ještě před tím, než se začaly vyrábět plastové komponenty, bylo dřevo důležitou součástí těchto oborů. Následující kapitoly jsou věnovány právě momentům, kdy bylo dřevo hojně využíváno a současným designérům, kteří se ke dřevu vrací.

3.1 Obuv

Formou pro výrobu obuvi je obuvnické kopyto. I když to není součástí obuvi, bez něj lze jen těžko boty natvarovat. Dříve se vyrábělo jenom ze dřeva, a to z tvrdého dřeva, hlavně z habru a buku. I dnes jsou ševci, kteří preferují dřevěná kopyta, ale pro průmyslovou výrobu jsou používána kopyta plastová, kvůli větší trvanlivosti a možnosti recyklace.

Na co se dnes dá už jen velmi málo narazit, je použití dřevěného klenku. Vyrábí se z tenkých proužků dřeva na sebe nalepených do tvaru. Byl využíván pro boty s nižším podpatkem, pro ty vysoké je dodnes používán klenek ocelový.

Z bukového dřeva se také vyrábí podpatky. Po ohoblování špalíku, frontování, frézování, cidění i vyhloubení misek se většinou dřevěné podpatky potahují textilií nebo usní.

3.1.1 Láptě

Symetrickou obuví pro chudé venkovany před více jak tisíci lety byly láptě. Lidé si tuto obuv vyráběli sami z lýka a někdy dokonce i z proutí, museli však do nich nosit onuce. Jako symbol chudých lidí zůstaly až do období po 2. světové válce i na Ukrajině a ve Finsku.⁴²

3.1.2 Kub-kab

Svůj název získaly tyto boty podle zvuku, který vydávaly, když v nich ženy ze středního východu chodily po kamenném povrchu. Měly dřevěnou podešev, kterou podpíraly dva špalíky, a textilní nebo usňový pásek. Bohaté ženy si je nechávaly zdobit výšivkami a drahými kovy.⁴³

⁴² ŠTÝBROVÁ, Miroslava. *Docela obyčejné boty: boty neobyčejně zvláštní*. Zlín: Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 2017. s. 34. ISBN 978-80-87130-42-1.

⁴³ ŠTÝBROVÁ, Miroslava, ref. 42, s. 42.

3.1.3 Paduka

Paduka, jiným názvem karom, je jedním z nejstarších typů obuvi, který pochází z oblasti Indie. Jde o dřevěný sandál, který si mohli dovolit nosit jen lidé z vyšší kasty a mniši. Ti je nosí dodnes, protože mají velký duchovní význam. Jejich tvar znázorňuje chodidla hinduistických božstev.⁴⁴

Obr. 26. Obuv paduka

3.1.4 Zóri

Zóri jsou japonské sandály na dřevěné podešvi nebo platformě, které se nazývají na obuv zvanou tabi, a chrání ji tak před znečištěním při chůzi mimo domov. Zóri připomínají dnešní „žabky“, mají dva pásy, které prochází mezi prsty. Tomu jsou přizpůsobené i tabi, které se vyrábí z textilie anebo z usně a rovněž oddělují palec od ostatních prstů.

V roce 1923 vznikla pracovní verze tabi, ty už se ale nosí bez dřevěných sandálů, protože mají usňovou podešev. Japonskou obuví se inspirovala spousta módních návrhářů, například Salvatore Ferragamo, Martin Margiela, dokonce i značka Nike.⁴⁵

3.1.5 Dřeváky

V Čechách a na Moravě se stejně jako ve více evropských zemích (Nizozemsko, Francie, Rakousko...) nosily od starověku dřeváky. Existovaly dva druhy, klasické dřeváky byly vydlabány z jednoho kusu měkkého dřeva a „nejšle“ měly dřevěnou pouze podešev a svršek

⁴⁴ ŠTÝBROVÁ, Miroslava, ref. 42, s. 58.

⁴⁵ COX, Caroline. *Boty: ikony světového stylu*. Přeložil Radka KLIMIČKOVÁ. Praha: Ikar, 2015. s. 40. ISBN 978-80-249-2618-6.

z usně. Dřeváky nosili hlavně venkované, kterým chránily nohy při práci na poli. Na chůzi však nebyly moc pohodlné, tak si je vycpávali slámou. V některých zemích si dřeváky zdobily vyřezáváním a malováním.

Rozvoj průmyslu v 19. století změnil mnoha lidem život. Začali pracovat v továrnách, a právě tam se dřeváky hodily jako pracovní obuv, chránily nohu a zároveň dřevo neklouzalo po mokřem povrchu. Ve volných chvílích se dělníci bavili klepáním botami o podlahu do rytmu, a tak vznikl step ve dřevácích.⁴⁶

V důsledku 2. světové války se z dřeváků stala módní obuv z důvodu nedostatku usně. Jedním z prvních návrhářů, který přenesl dámské dřeváčky na přehlídková mola, byl Salvatore Ferragamo. Vyráběly se ale i v Čechách, a to v tehdejší největší obuvnické firmě Baťa.

Pohodlnější verzí obuvi z období 2. světové války byly boty na klínku, které jako první představil Ferragamo. Klíny se vyráběly ze dřeva nebo z korku a nahrazovaly tak klenky, se kterými se také šetřilo z důvodu nedostatku oceli. Boty na klínku se stávají trendem v různých časových intervalech dodnes.

Opakované návraty dřeváků do módy většinou souvisely s ekonomickými krizemi a politickou situací. Populárními se staly kvalitně vyráběné dřeváky z firem Sandgrens, Troentrop a Ugglebo. V roce 1978 proslavila Olivia Newton dřeváky ve filmu Pomáda. V 21. století je do svých kolekcí uvedly značky jako Chanel, Miu Miu, Marni, Jimmy Choo a Ralph Lauren.⁴⁷

Obr. 27. Historické dřeváky, Obr. 28. Moderní dřeváky

⁴⁶ COX, Caroline, ref. 45, s. 47.

⁴⁷ COX, Caroline, ref. 45, s. 50.

3.1.6 Platformy

V Evropě se platformy objevily už v období renesance a dosahovaly nevídaných výšek. Takzvané chopines, které vznikly v Benátkách, mívaly platformu vysokou až půl metru a nejspíše byly inspirovány botami přivezenými z exotických zemí. Platformy byly vyráběny ze dřeva nebo korku.⁴⁸ Později se staly symbolem kurtizán.

Platformy se do módy vrátily ve třicátých letech 20. století. Prvními návrháři, kteří je použili do svých kolekcí, byli Salvator Ferragamo a Roger Vivier. Módu platformem šířili hlavně zpěváci a herci, a tak tomu bylo i v 70. letech, kdy se platformy vrátily po dvaceti letech ještě ve větší míře. Ikonickými se staly pro kapelu Kiss, její členové je nosili se zvonovými kalhotami.

3.1.7 Količkovaná obuv

Z důvodu nepříliš kvalitních lepidel v dřívějších dobách se spoj spodkových a vrchových dílců pojišťoval dřevěnými kolyčky nazývanými floky.

Tímto způsobem se v Čechách a na Moravě od 19. století vyráběly střevíce ke kroji. Tato obuv sloužila ke slavnostním příležitostem a byla inspirována zejména barokní obuví. I když byly nejčastěji zhotovovány v černé barvě, některé byly bohatě zdobeny různými technikami. Dodnes se v některých oblastech kroje i příslušné střevíce nosí při různých tradičních průvodech a podobných událostech.⁴⁹

Ikonickou obuví s flokovanou podešví se pro firmu Baťa staly „séglovky“ v roce 1896. Tyto šněrovací polobotky vyráběné z hrubého plátna, který se nazýval ségl, byly zhotovované na symetrické kopyto. Jejich nízká cena umožňovala obyčejným lidem pořídit si nové módní boty. Proto se začaly vyrábět ve velkém množství, díky tomu se z malé firmy sourozenců Baťových stala jedna z největších továren v Česku.⁵⁰

⁴⁸ ŠTÝBROVÁ, Miroslava, ref. 42, s. 130.

⁴⁹ ŠTÝBROVÁ, Miroslava, ref. 42, s. 18.

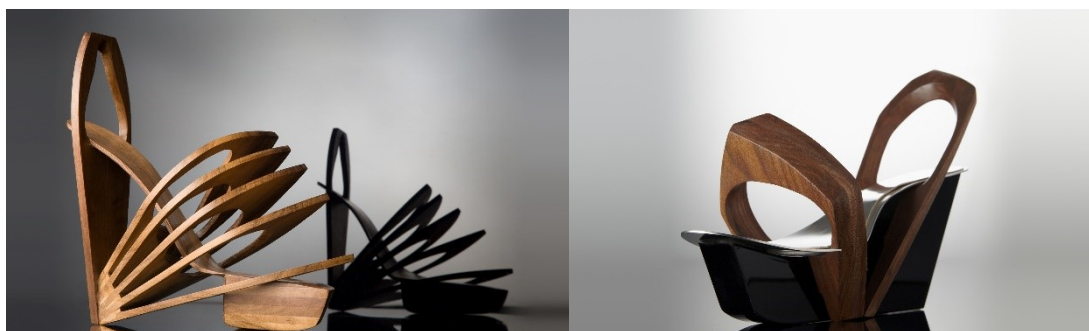
⁵⁰ ŠTÝBROVÁ, Miroslava, ref. 42, s. 154.

3.1.8 Vojenská obuv

V období druhé světové války musely skoro všechny české firmy pracovat pro německou armádu. Mezi ně patřila i firma Baťa, která pro ně vyráběla vojenskou a lyžařskou obuv. Jak už bylo zmiňováno v minulých kapitolách, v tomto období byl velký nedostatek materiálů, a tak se vojenské boty vyráběly ze séglu, plsti a podešev měly ze dřeva. To však vůbec nebyly vhodné materiály pro ochranu nohy při pochodování do války.⁵¹

3.1.9 Chau Har Lee

Chau Har Lee je mnohokrát oceňovaná londýnská designérka obuvi. Vyrábí skulpturální přitom nositelnou obuv z netradičních materiálů. Kombinuje moderní technologie a klasické řemeslo. Spolupracovala s firmami jako Bally, Burberry a Nike. Do její sbírky patří i několik bot ze dřeva.

Obr. 29. Obuv od návrhářky Chau Har Lee

3.1.10 John Galliano

Dřevo se nebál použít ani britský návrhář Bill Gaytten ve své první jarní kolekci pro módní dům John Galliano. Bylo velmi patrné, že jeho práce se liší od zakladatele značky. Kolekci doplnil obuví s netradičními dřevěnými podpatky. Gaytten pracoval pro tuto značku 23 let a v roce 2013 se stal kreativním ředitelem.

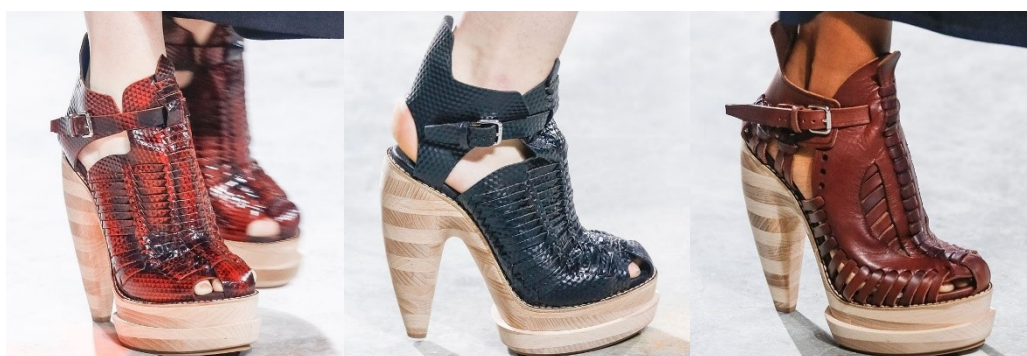
⁵¹ ŠTÝBROVÁ, Miroslava, ref. 42, s. 184.

Obr. 30. Kolekce jaro 2013, John Galliano

3.1.11 Proenza Schouler

I další rok byly na přehlídkových molech k vidění dřevěné podpatky a někdy dokonce i celé podešve. Třeba návrháři značky Proenza Schouler ukázali své řemeslné schopnosti i v obuvi v jarní kolekci, která byla inspirovaná rodinným životem. I přes to, že jejich obuv měla dřevěnou podešev, nepřipomínala klasické dřeváky, naopak, byla ozvláštněna třeba o useň s hadím vzorem.

Obr. 31. Kolekce jaro 2014, Proenza Schouler

3.1.12 Rick Owens

Rick Owens je americký návrhář, který se v posledních letech stal velmi oblíbeným. Jeho kolekce pro jaro 2015 plná tylu a jemných barev byla inspirovaná hudbou. Šaty s nádechem lyrizmu byly doplněny o boty na hrubé dřevěné podešvi. Jsou to sandály na vysoké „zubaté“ platformě.

Obr. 32. Kolekce pro jaro 2015, Rick Owens

3.1.13 Marita Huurinainen

Módní návrhářka Marita Huurinainen je velmi ovlivněná přírodou a udržitelností. Z přírody čerpá nejen nápady ale i materiály. Dalším jejím inspiračním zdrojem je jí rodná země Finsko a jeho atmosféra v různých ročních obdobích.

Není tomu jinak ani u dřevěné obuvi Wave, kterou vyvinula. Je to lehká letní obuv vyrobená z březového dřeva pomocí tradiční techniky ohýbání dřeva a inspirovaná mořskými vlnami. Záměrem tohoto konceptu bylo vytvořit jednoduchý funkční design.⁵²

Obr. 33. Obuv Wave, Marita Huurinainen

⁵²WAVE Concept by Marita Huurinainen. In: Marita Huurinainen [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <http://maritahuurinainen.com/wave.html>

3.1.14 Ora-Īto

Francouzský designér Ito Morabito navrhl obuv pro značku Nike inspirovanou křeslem Eames Lounge. Což je ikonické křeslo z poloviny 20. století vyrobené z ohýbané překližky a usně, které navrhli manželé Charles a Ray Eamesovi pro Hermana Millera. Obuv by se měla skládat z ponožky z Gore-Texu a z ohýbaných dřevěných částí, nebyla však zatím zhotovena. Také z toho důvodu a kvůli zvláštní kombinaci materiálů se setkala se spoustou kritik.

Obr. 34. Ora-Īto, návrh obuvi pro Nike

3.2 Galanterní doplňky

Pro galanterní doplňky sloužilo dřevo většinou jako výstužný materiál, objevovalo se však i v podobě malých komponentů a ozdob. V některých případech bylo dřevo dokonce dominantním materiálem kabelek či jiných doplňků. Na jeho využití měla vliv inspirace exotickými národy, nedostatky jiných vhodných materiálů a v současné době je to trend udržitelnosti.

3.2.1 Kabelky z korálek

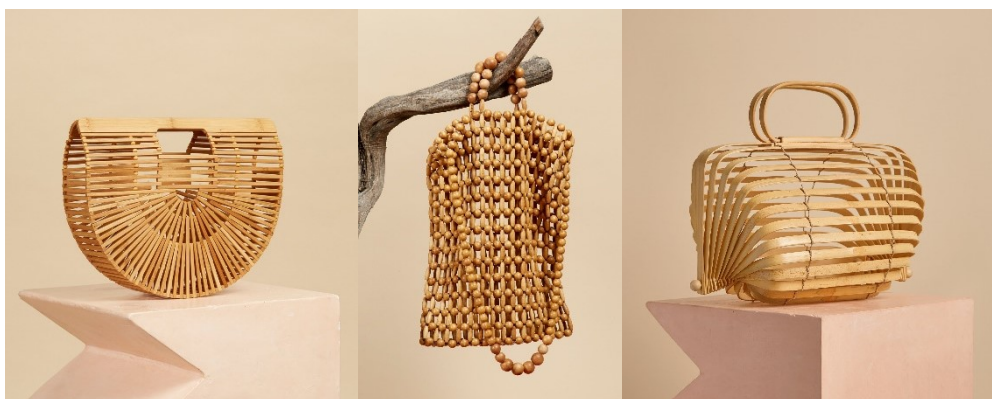
Už jedny z prvních kabelek byly pošity množstvím malinkých korálek. Ty dřevěné však našly uplatnění hlavně v období 2. světové války, a i po ní. Korálky svázané k sobě nahrazovaly tehdy nedostatkovou useň. V minulém roce se opět staly trendem a daly se najít i v běžných módních řetězcích. Předcházely tomu samozřejmě známé módní značky a jednou z nich je pařížská Lemaire, která předvedla svou korálkovou kabelku na přehlídce jaro 2017.

Obr. 35. Mango, Obr. 36. Lemaire

3.2.2 Cult Gaia

Dřevěné korálky se objevují i v nabídce společnosti Cult Gaia, kterou založila Jasmin Larian v roce 2012. Hlavní inspirací jsou pro ni ženy a příroda. Snaží se vyrábět dostupné, a přitom velmi módní atypické kousky. Nejvíce jí proslavila kabelka Gaia Ark, která ihned dobyla svět módy i sociálních sítí.

Obr. 37. Dřevěné kabelky, Cult Gaia

3.2.3 Proutěné kabelky

Dalším trendem, který se občas objeví a pak zase zmizí, jsou proutěné kabelky, často s doprovodem kabelek slaměných. Nejspíše pocházejí už ze starověkého Egypta. V padesátých letech 20. století si je lidé vozili jako suvenýry z cest k moři, kde se nosily na pláž. Když je

poté celebrity začaly nosit i do města, následoval je celý svět.⁵³ Ty nejnovější pochází od známých značek jako jsou třeba Chanel, Miu miu, Prada a další.

Obr. 38. Chanel, 2019, Obr. 39. Miu Miu, 2018, Obr. 40. Prada

3.2.4 Kufry

Klasickým kufrům předcházely dřevěné truhly. Po rozvoji cestování v 19. století se začaly vyrábět pohodlnější kufry z usně, které byly vyztužené dřevěnou nebo kovovou konstrukcí a papírem. Dnes už se ovšem používají lehčí a bytelnější materiály pro jejich výztuhu.

V kapitole o kufrech nelze opomenout značku Louis Vuitton. Louis se začal učit vyrábět kufry už ve svých šestnácti letech. V roce 1859 si založil vlastní dílnu s dvaceti zaměstnanci. Z firmy se stal rodinný podnik a velkým úspěchem pro něj bylo, když v roce 1886 začal jako první vyrábět uzamykatelné kufry.⁵⁴ Poté už firma jen vzkvétala a jejich ikonický vzor s monogramem se začal objevovat i na kabelkách, obuvi a oděvech.

⁵³ CRISELL, Hattie. The Evolution Of The Basket Bag. In: Vogue: British [online]. 30. 7. 2018 [cit. 2019-01-23]. Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/article/basket-bag-trend>

⁵⁴ Une Histoire Légendaire. In: Louis Vuitton [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://fr.louisvuitton.com/fra-fr/notre-histoire/une-histoire-legendaire#>

Obr. 41. Kufr Louis Vuitton, 19. století

3.2.5 Bu Wood

Italskou značku Bu Wood založila ruská designérka Anya Bumagina v roce 2012. Pro konstrukci svých kabelek se inspirovala klasickým způsobem výroby krabic na klobouky. Uvnitř každé kabelky se tedy skrývá dřevěná výztuha. Do výroby už zařadila i kabelku, která ukazuje lehké topolové dřevo v celé jeho kráse.

Obr. 42. Kabelka Bu Wood

3.2.6 Lotty Lindeman

Lotty Lindeman je holandská designérka nábytku. V roce 2009 představila svou kolekci zavazadel, které mohou sloužit také jako závěsný nábytek. Produkty jsou vyrobeny ze dřeva a polstrované tkaniny. Kolekce „Tassenkast“ maže rozdíly mezi módou a nábytkem, a mezi cestováním a domovem.

Obr. 43. Tassenkast, Lindeman, 2009

3.2.7 Hermès

Na jaře 2014 představil francouzský módní dům Hermès kolekci pod vedením kreativního ředitele Lemaira. Atmosféra kolekce připomínala džungli, a to proto, že byla inspirována obrazy od malíře Henriho Rousseaua. Mezi všemi přírodními vzory a barvami se objevily dokonce i dokonale zpracované opasky ze dřeva.

Obr. 44. Kolekce jaro 2014, Hermès

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 AUTORSKÉ SHRNU TÍ

Dřevo je materiál, který člověka doprovází odnepaměti, i když bylo postupně nahrazováno umělými materiály, stále se k němu vracíme a je součástí našich životů. Pro mě je to jeden z nejpříjemnějších materiálů, ať už ho vnímám dotykem anebo jinými smysly. Dřevo patří do mého současného života i do mých plánů do budoucnosti, od plaňkového plotu, přes krásný masivní nábytek až po módu.

Právě spojení dřeva s módou je pro mě výzva. Přetvořit něco tak všedního a přírodního do produktů, které budou atraktivní i pro skupinu lidí, kteří si potrpí spíše na luxusní výrobky, je cílem mé praktické bakalářské práce. Budu klást důraz na kvalitní materiály a zpracování.

Má autorská kolekce bude obsahovat dva páry bot, a hlavně tři doplňky, na které bych se chtěla zaměřit více v této práci i v budoucnosti.

počinkem v rozkvetlé zahradě anebo koupí luxusní kabelky. Volné chvíle ráda tráví s rodinou, přáteli, čtením knih či časopisů, vařením z kvalitních surovin, nebo procházkami v přírodě.

Obléká se spíše elegantně a nadčasově, umí balancovat mezi jednoduchostí a originalitou. Má svůj styl, který ve větší míře nepodléhá módním trendům a je si v něm jistá. Potrpí si spíše na kvalitu než na kvantitu, sahá i po kouscích od lokálních designérů.

Obr. 47. Koláž cílového zákazníka

5.3 Koncept – laminování

Důležitým momentem při tvorbě kolekce byl výběr způsobu použití dřeva. Jelikož jsem chtěla pracovat s oblými liniemi, nejvíce se nabízel způsob ohýbání. Použila jsem variantu, která se nazývá laminování a vytvořila tak dřevěné komponenty pro mou kolekci.

Prvním krokem byla výroba forem. Vytvořila jsem si dřevěná kopyta, podle kterých se později dýha ohýbala. Dále jsem vyřezala potřebně veliké díly z dýhy jasanu, což je nejohebnější dřevina rostoucí u nás, slepila jsem je disperzním lepidlem a rovnou napnula na kopyta.

Z druhé strany jsem tvar zajistila předem ohnutým plechem připnutým truhlářskými svorkami. Po vytvrdnutí lepidla jsem odejmula plech a nechala dřevo připnuté k formě ještě pořádně vyschnout.

Po zhotovení takovýchto polotovárů je bylo potřeba ještě vyřezat a vybrousit do finálních tvarů, následovalo moření a nátěr lněným olejem.

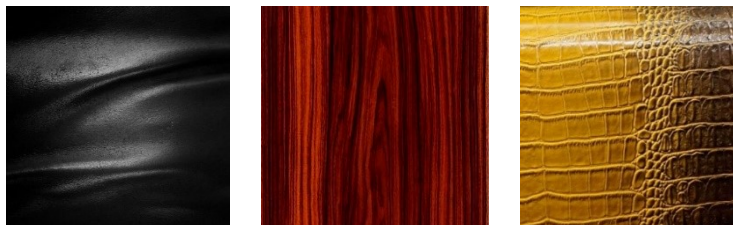
Obr. 48. Ohýbání kšiltu, výroba dílů kabelky, polotovary na podešve

Obr. 49. Finální tvar podešve, namořené díly

5.4 Barevnost a materiály

Celá kolekce je sladěná do tří barev. Dřevěné části jsou namořeny do barvy mahagonu, k tomu jsou doladěny i vkládací stélky a mezipodešve. Ostatní usňové a textilní díly mají černou nebo žlutou barvu. Kovové komponenty mají povrchovou úpravu v černém niklu.

Obr. 50. Barevná škála

Všechny dřevěné části jsou zhotoveny z jasanové dýhy. Vrchové díly jsou z hovězí usně hlazené a některé mají dezén, který napodobuje reptilii. Na podšívku jsem použila jemnou koží useň a u kabelek jsem ji doplnila textilem. Mezipodešve jsou zhotoveny z tříslučiněné usně a napínací stélky z celstelenu. Jako výstužné díly jsem použila plátno, termoplastické opatky a ocelové klenky. Drobné kování v barvě černého niklu obsahuje sedlářské knoflíky, průchodky, a hlavně knihařské šroubky, které jsem využila u doplňků a pomocí nichž můžou být kabelky a kšilt variabilní.

Obr. 51. Materiálová skladba

6 KOLEKCE KNOCK IT

Vznik všech produktů mé kolekce začal u dřevěných komponentů. Určila jsem si jejich tvar a po zhotovení jsem k nim navrhovala usňové části, tak aby k sobě tvarově ladily. Využívala jsem hlavně oblé linie a jednoduchý čistý vzhled, který je občas narušen viditelným prošitím.

Při realizaci obuvi a doplňků jsem kladla důraz na kvalitní materiály a precizní zpracování. Vznikla tak kolekce dvou párů obuvi, dvou kabelek a kšiltu. Boty jsou určeny spíše na speciální příležitosti než na běžné nošení kvůli jejich křehkosti. Ve správný okamžik však dokážou být ozdobou celého outfitu. Doplňky se dají nosit každý den a díky tomu, že jejich dřevěné a usňové části jsou k sobě spojeny jenom pomocí šroubků, se mohou jejich části obměňovat za jinak barevné varianty anebo lze přidat popruh.

6.1 Kabelka č. 1

Obr. 52. Návrh kabelky č. 1

Tato kabelka vznikla z celé kolekce jako první, a i když se ostatní produkty tvarově odlišují, byla právě ona prvním podnětem pro tvorbu těch dalších. Má obdélníkový tvar se zaoblenými hranami a jelikož je z velké části vyztužena, působí jako malinký kufřík. Její rozměr, který je určený pro nošení pouze těch nejnútnejších věcí, jako je mobil a peněženka, jí dodává na roztomilosti a atraktivitě. Klopa, která drží pomocí všitých magnetů, je otočena do zadního dílu, aby nenarušovala čistý vzhled přední strany. Usňová kapsa se dá vyměnit za jinou barevnou variaci.

Obr. 53. Kabelka č. 1

6.2 Kabelka č. 2

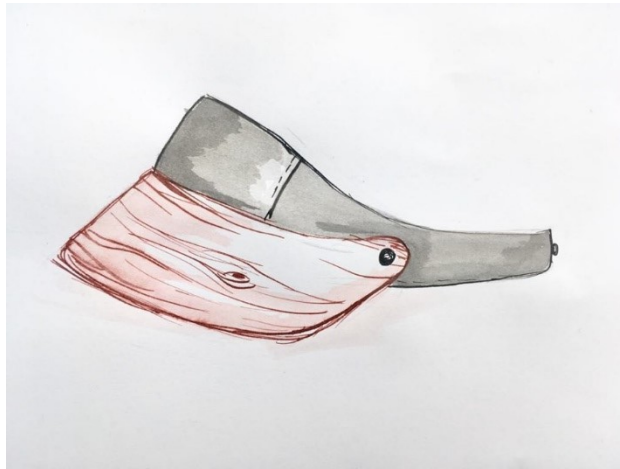
Obr. 54. Návrh kabelky č. 2

Druhá kabelka je větší a uvnitř má kapsičku. Dřevěná část má tvar neúplného oválu a v místech, kde se k ní připíná usňová kapsa, vznikají zajímavé detaily. Kabelka se uzavírá pomocí klop v šikmé části, ve kterých jsou všité magnety. Je velmi pohodlná, a proto se dá nosit každý den, ať už jako běžná kabelka na popruh anebo jako šperk na zápěstí.

Obr. 55. Kabelka č. 2

6.3 Kšilt

Obr. 56. Návrh kšiltu

Jedinečným doplňkem této kolekce je kšilt. Skládá se z usňové čelenky a dřevěného kšiltu. Stejně jako u ostatních doplňků se tyto části dají odepínat a měnit. Uzavírání je na sedlářské knoflíky a díky tomu lze přizpůsobit velikost. V přední části je členění zvýrazněno prošitím, tento detail navazuje na první kabelku.

Obr. 57. Kšilt

6.4 Nazouvák č. 1

Obr. 58. Návrh nazouváku č. 1

U tohoto páru je nejvýraznějším prvkem podešev z dýhy ve tvaru vlnovky, která tvoří i podpatek. Svršek má velmi jednoduchý tvar nazouváku, aby vizuálně nenarušil pohled z boku, a je ušit z hovězí usně s dezénem imitujícím reptilii. Pohled z vrchu je ozvláštněn výraznou vkládací stélkou. Tyto nazouváky nejsou určeny ke každodennímu nošení, ale spíše na speciální události.

Obr. 59. Nazouvák č. 1

6.5 Nazouvák č. 2

Obr. 60. Návrh nazouváku č. 2

Druhý pár má dynamičtější tvar. Střihové řešení svršku navazuje na tvar podešví. Střih svršku je tvořen nazouvákem a na něj plynule navazujícím páskem kolem paty. Podešve jsou členěny v oblasti u prstních kloubů, z důvodu funkčnosti obuvi. Svršek je ušit z hladené hovězí usně. Pohled shora je opět ozvláštněn vkládací stélkou.

Obr. 61. Nazouvák č. 2

6.6 Logo

Protože je tato práce mou první autorskou kolekcí obuvi a doplňků, chtěla jsem ji doplnit o logo. Je seskládané z mých iniciál a zároveň inspirované schématem švu. Logo jsem vyrazila na vkládací stélky u obuvi a u kabelek na podšívkové díly.

Obr. 62. Logo ve křivkách, logo vyražené na stélce

7 ZÁVĚR

Dřevo je slovo, které v mé bakalářské práci zaznělo opravdu mnohokrát a to proto, že bylo hlavním pojmem celé mé práce i výchozím bodem pro tvorbu kolekce.

V teoretické části jsem si doplnila své znalosti o dřevinách a jejich vlastnostech. Nasbírala jsem spoustu nových poznatků z technologie zpracování dřeva i jeho netradičního využití. Velmi obohacující pro mě byla rešerše v oblasti módy a obuvnictví, a věřím, že tyto zdroje inspirace využiju i v budoucnu.

Praktická část navazovala na informace nabyté v předchozí části, podle kterých jsem se rozhodla pro způsob zpracování dřeva a hlavní koncept mé kolekce. Vytvořila jsem svou první autorskou kolekci obuvi a doplňků, ve které jsem se snažila klást důraz na kvalitní zpracování. Největší přínos pro mě měla právě samotná tvorba, ať už při navrhování a promýšlení detailů, tak i při tvorbě stříhů a vymýšlení technologického postupu. Nejvíce jsem si však užila výrobu dřevěných komponentů, a to i přes to, že při ní nastalo nejvíce komplikací a s nimi spojené i změny plánů.

Při této práci jsem se hodně naučila nejen z odborného hlediska. Naučila jsem se pracovat více pod tlakem a zlepšila jsem své komunikační schopnosti. Přes všechny těžké chvíle, které přirozeně při tvorbě bakalářské práce nastaly, jsem za tuto zkušenost velmi ráda a s výsledkem, do kterého jsem vložila všechny své schopnosti, jsem spokojena.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- COX, Barbara. *Ve jménu módy: ilustrované dějiny bizarnosti a krásy*. Praha: Mladá fronta, 2013. ISBN 978-80-204-2928-5.
- COX, Caroline. *Boty: ikony světového stylu*. Přeložil Radka KLIMIČKOVÁ. Praha: Ikar, 2015. ISBN 978-80-249-2618-6.
- FAIRS, Marcus. *Design 21. století: nové ikony designu: od masového trhu k avantgardě*. V Praze: Slovart, 2007. ISBN 978-80-7209-970-2.
- JOSTEN, Elmar, Thomas REICHE a Bernd WITTCHEN. *Dřevo a jeho obrábění*. Praha: Grada, 2010. Průvodce truhláře. ISBN 978-80-247-2961-9.
- PATŘIČNÝ, Martin. *Pracujeme se dřevem: jak porozumět dřevu*. Praha: Grada, 1998. Profi & hobby. ISBN 80-7169-699-4.
- PATŘIČNÝ, Martin. *Velká kniha o dřevě*. V Praze: Fortuna Libri, 2016. ISBN 978-80-7546-053-0.
- *Práce se dřevem: encyklopedie: průvodce truhlářstvím a řezbářstvím pro domácí dílnu*. V Praze: Columbus, 2004. ISBN 80-7249-187-3.
- PROCTOR, Rebecca. *1000 New Eco Designs and Where to Find Them*. London: Laurence King Publishing Ltd, 2009. ISBN 978-1-85669-585-5.
- ŠTÝBROVÁ, Miroslava. *Docela obyčejné boty: boty neobyčejně zvláštní*. Zlín: Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 2017. ISBN 978-80-87130-42-1.

SEZNAM WEBOVÝCH ZDROJŮ

- About. In: Veronique Branquinho [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <https://www.veroniquebranquinho.com/about>
- ALTI, Ada. CJY's "wood be" Collection. In: Trendland [online]. 28. 6. 2012 [cit. 2019-01-15]. Dostupné z: <https://trendland.com/cjys-wood-be-collection/>
- BOBB, Brooke. Meet the Venice Beach Jewelry Designer Who Works Side by Side With Her Dad. In: Vogue [online]. 15. 6. 2018 [cit. 2019-01-25]. Dostupné z: <https://www.vogue.com/article/sophie-monet-jewelry-dad-workshop-fathers-day-2018>
- CRISELL, Hattie. The Evolution Of The Basket Bag. In: Vogue: British [online]. 30. 7. 2018 [cit. 2019-01-23]. Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/article/basket-bag-trend>
- Historické souvislosti výroby ohýbaného nábytku v bystřici pod hostýnem. In: Ton [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://www.ton.eu/cz/historicke-souvislosti-vyroby/>
- History. In: Brio [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://www.brio.net/our-company/history>
- KENNETH COBONPUE – Profile. In: KENNETH COBONPUE [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <http://www.kennethcobonpue.com/profile/>
- O nás. In: Kutulu [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <http://www.kutulu.cz/o-nas/>
- Une Histoire Légendaire. In: Louis Vuitton [online]. [cit. 2019-01-30]. Dostupné z: <https://fr.louisvuitton.com/fra-fr/notre-histoire/une-histoire-legendaire#>
- WAVE Concept by Marita Huurinainen. In: Marita Huurinainen [online]. [cit. 2019-01-21]. Dostupné z: <http://maritahuurinainen.com/wave.html>

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obr. 1. Přeplátovaný spoj..... 19
Dostupné z: <http://nase-hobby.cz/spoje-hranolu-preplatovanim-v-domaci-dilne/>
- Obr. 2. Průběžný čep..... 19
Dostupné z: <https://publi.cz/books/163/10.html>
- Obr. 3. Židle 18, 1876.....22
Dostupné z: <https://www.ton.eu/cz/ton-produkty/detail/zidle-18-/>
- Obr. 4. Lounge křeslo Chips, 2018.....22
Dostupné z: <http://bydlenijeumeni.cz/designblok-2018-lucie-koldova-dostala-cenu-za-kolekci-chips-chair/>
- Obr. 5. Four Birds table.....22
Dostupné z: PROCTOR, Rebecca. 1000 New Eco Designs and Where to Find Them. London: Laurence King Publishing Ltd, 2009. s. 20. ISBN 978-1-85669-585-5.
- Obr. 6. Lolah armchair..... 23
Dostupné z: <https://www.switchmodern.com/kenneth-cobonpue-lolah-armchair.html>
- Obr. 7. Pigalle chair..... 23
Dostupné z: <http://www.kennethcobonpue.com/designs/collections/pigalle/easy-armchair/>
- Obr. 8. Navicula.....23
Dostupné z: <https://www.davidtrubridge.com/collection/lighting/>
- Obr. 9. Nananu..... 23
Dostupné z: <https://www.mutualart.com/Artwork/Nananu-Chair/8F44B6E1C61DF048>
- Obr. 10. stůl Cinderella, Jeroen Verhoeven..... 24
Dostupné z: <https://www.blainsouthern.com/news/jeroen-verhoeven-in-group-show-at-museum-of-arts-and-design>

- Obr. 11. Pano chair, Studio Lo..... 25
Dostupné z: <https://chairblog.eu/2008/04/06/untitled-414/>
- Obr. 12. Křeslo Favela..... 25
Dostupné z: <https://www.spacefurniture.com.au/favela.html>
- Obr. 13. Retro hračky, Brio..... 26
Dostupné z: <https://www.brio.net/our-company/images-of-old-toys>
- Obr. 14. Dřevěné hračky, Playsam..... 27
Dostupné z: <https://playsam.com/en/shop>
- Obr. 15. Hračky Kutulu..... 27
Dostupné z: <http://www.designmag.cz/produkty/71623-kutulu-predstavili-kolekci-drevenych-hracek-inspirovanou-mytologi.html>
- Obr. 16. Formule, RePello..... 28
Dostupné z: <https://www.repello.cz/formule/formule-blackie-sl/>
- Obr. 17. Kitagawa Utamaro..... 29
Dostupné z: <https://www.veniceclayartists.com/japanese-geishas-tradition-art/>
- Obr. 18. Sukně z kolekce Living Room, Hussein Chalayan..... 30
Dostupné z: <http://www.anothermag.com/fashion-beauty/8248/when-hussein-chalayan-turned-furnishings-into-fashion>
- Obr. 19. Šaty, Yohji Yamamoto.....30
Dostupné z: <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/160783>
- Obr. 20. Jean Paul Gaultier, Podzim 2016..... 31
Dostupné z: www.vogue.com/fashion-shows/fall-2016-couture/jean-paul-gaultier/slideshow/collection#1
- Obr. 21. kolekce „Wood be“, CJY.....32
Dostupné z: <https://trendland.com/cjys-wood-be-collection/>

- Obr. 22. Pokrývky hlavy Tête de Boys..... 32
Dostupné z: <http://www.tetedebois.it/design-wooden-headwear/index.php>
- Obr. 23. Sbíрка R9.7, Zew..... 33
Dostupné z: <http://www.zew.cz/collections>
- Obr. 24. Náušnice, Sophie Monet..... 33
Dostupné z: <https://www.sophiemonetjewelry.com/products/>
- Obr. 25. Kolekce podzim 2013, Veronique Branquinho..... 34
Dostupné z: <http://www.livingly.com/runway/Paris+Fashion+Week+Fall+2013/Veronique+Branquinho/Details/8IjZERuQJ5v>
- Obr. 26. Obuv paduka..... 36
Dostupné z: <https://en.wikipedia.org/wiki/File:Paduka.jpg>
- Obr. 27. Historické dřeváky..... 37
Dostupné z: <http://historyofwoodenshoes.blogspot.com/2009/05/clogs.html>
- Obr. 28. Moderní dřeváky..... 37
Dostupné z: <https://cz.pinterest.com/pin/500110733611599713/>
- Obr. 29. Obuv od návrhářky Chau Har Lee..... 39
Dostupné z: <http://www.chauharlee.co.uk/>
- Obr. 30. Kolekce jaro 2013, John Galliano..... 40
Dostupné z: <https://www.elle.com/runway/spring-2013-rtw/g22085/john-galliano-spring-2013-rtw-detail/?slide=40>
- Obr. 31. Kolekce jaro 2014, Proenza Schouler..... 40
Dostupné z: <https://www.yournextshoes.com/proenza-schouler-spring-2014-shoes/>
- Obr. 32. Kolekce pro jaro 2015, Rick Owens..... 41
Dostupné z: <https://www.vogue.com/fashion-shows/spring-2015-ready-to-wear/rick-owens/slideshow/details#52>

- Obr. 33. Obuv Wave, Marita Huurinainen..... 41
Dostupné z: <https://www.designboom.com/design/wave-shoes-made-from-curving-wood-by-marita-design/>
- Obr. 34. Ora-Īto, návrh obuvi pro Nike.....42
Dostupné z: <https://design-milk.com/ora-ito-nikeeames-shoes-pays-homage-eames-lounge-chair/>
- Obr. 35. Mango..... 43
Dostupné z: <https://www.shopspring.com/products/55930505>
- Obr. 36. Lemaire..... 43
Dostupné z: <https://www.elle.com/fashion/trend-reports/g28735/spring-2017-bag-trends/?slide=29>
- Obr. 37. Dřevěné kabelky, Cult Gaia..... 43
Dostupné z: <https://cultgaia.com/collections/handbags>
- Obr. 38. Chanel, 2019..... 44
Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/shows/spring-summer-2019-ready-to-wear/chanel/details#DopwOE6N4oq>
- Obr. 39. Miu Miu, 2018..... 44
Dostupné z: <https://www.vogue.co.uk/shows/spring-summer-2018-ready-to-wear/miu-miu/details#PVzPXeQ2Qe5>
- Obr. 40. Prada..... 44
Dostupné z: [https://www.net-a-porter.com/us/en/product/817980?cm_mmc=Link shareUS--25ZRSXYPVYg--Custom--LinkBuilder&siteID=25ZRSXYPVYg-JQcuSgbxhRlokCqgBy8fZA&Who+What+Wear=Who+What+Wear](https://www.net-a-porter.com/us/en/product/817980?cm_mmc=Link%20shareUS--25ZRSXYPVYg--Custom--LinkBuilder&siteID=25ZRSXYPVYg-JQcuSgbxhRlokCqgBy8fZA&Who+What+Wear=Who+What+Wear)
- Obr. 41. Kufr Louis Vuitton, 19. století..... 45
Dostupné z: <https://fr.louisvuitton.com/fra-fr/notre-histoire/une-histoire-legendaire#the-begining/details/page7>

Obr. 42. Kabelka Bu Wood.....	45
<i>Dostupné z: https://www.vogue.ru/fashion/favourites-of-vogue/veshch_dnya_sumka_bu_wood/</i>	
Obr. 43. Tassenkast, Lindeman, 2009.....	46
<i>Dostupné z: https://www.dezeen.com/2009/11/12/tassenkast-by-lotty-lindeman/</i>	
Obr. 44. Kolekce jaro 2014, Hermès.....	46
<i>Dostupné z: https://www.elle.com/runway/spring-2014-rtw/g19105/hermes-spring-2014-rtw-detail/?slide=40</i>	
Obr. 45. Inspirační koláž.....	49
Obr. 46. Moodboard.....	50
Obr. 47. Koláž cílového zákazníka.....	51
Obr. 48. Ohýbání kšiltu, výroba dílů kabelky, polotvary na podešve.....	52
Obr. 49. Finální tvar podešve, namořené díly.....	52
Obr. 50. Barevná škála.....	53
Obr. 51. Materiálová skladba.....	53
Obr. 52. Návrh kabelky č. 1.....	55
Obr. 53. Kabelka č. 1.....	55
Obr. 54. Návrh kabelky č. 2.....	56
Obr. 55. Kabelka č. 2.....	56
Obr. 56. Návrh kšiltu.....	57
Obr. 57. Kšilt.....	57
Obr. 58. Návrh nazouváku č. 1.....	58
Obr. 59. Nazouvák č. 1.....	58
Obr. 60. Návrh nazouváku č. 2.....	59
Obr. 61. Nazouvák č. 2.....	59
Obr. 62. Logo ve křivkách, logo vyražené na stélce.....	60

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P 1: Kresebné návrhy

Příloha P 2: Technický popis kabelky č. 1

Příloha P 3: Technický popis kabelky č. 2

Příloha P 4: Technický popis kšiltu

Příloha P 5: Technický popis nazouváku č. 1

Příloha P 6: Technický popis nazouváku č. 2

Příloha P 7: Stříhová dokumentace kabelky č. 1

Příloha P 8: Stříhová dokumentace kabelky č. 2

Příloha P 9: Stříhová dokumentace kšiltu

Příloha P 10: Stříhová dokumentace nazouváku č. 1

Příloha P 11: Stříhová dokumentace nazouváku č. 2

Příloha P 12: Fotodokumentace postupu práce

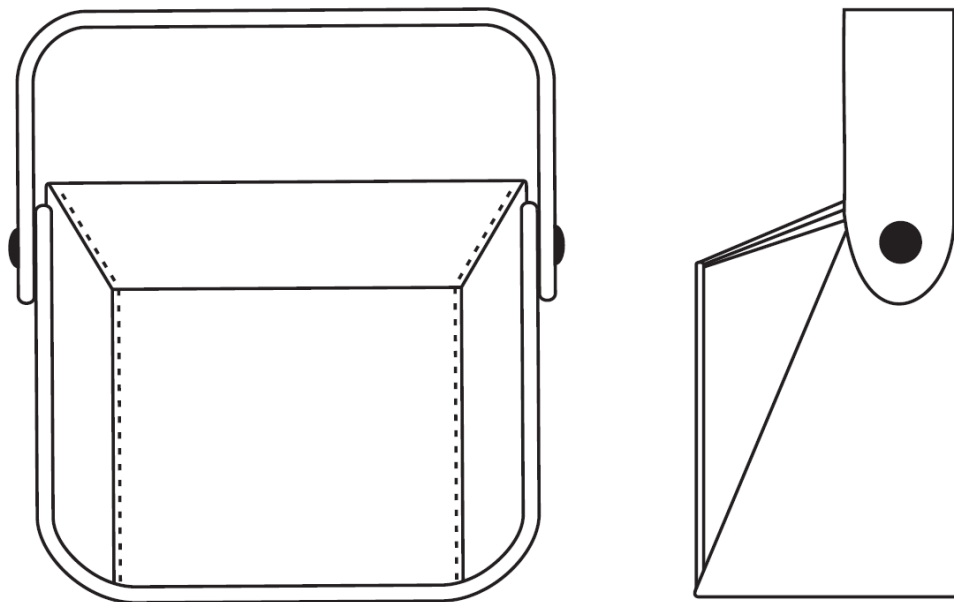
Příloha P 13: Fotodokumentace modelů

PŘÍLOHA P I: KRESEBNÉ NÁVRHY

PŘÍLOHA P 2: TECHNICKÝ POPIS KABELKY Č. 1

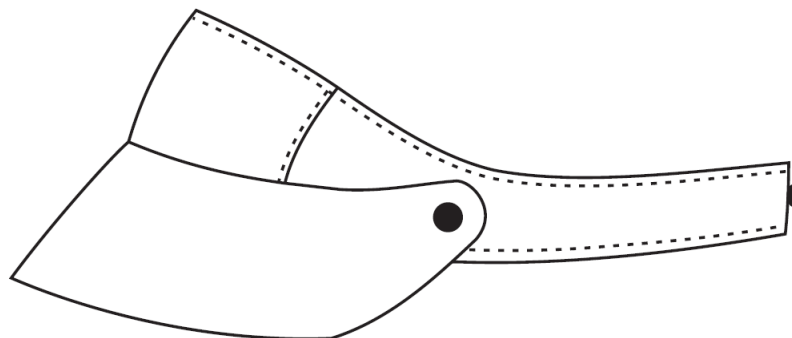
Dřevěné držadlo a dno s boky jsou vyrobeny způsobem laminování ze sedmi vrstev jasanové dýhy. Jsou nabarveny lihovým mořidlem a poté natřeny lněným olejem. Vrchní díly usňové kapsy jsou sešity obráceným hřbetovým švem, při čemž některé díly jsou našaseny tak, aby se švy skryly za hranu dřevěného komponentu. Podšívka se skládá z usňových a textilních dílů, které jsou sešity přeplátovaným švem. Okraje jsou zaklepávané a prošité. Vrchové díly jsou z hověziny a podšívkové díly z koziny a plátna. Dno a boky usňové kapsy jsou vyztuženy teraflexem, aby přesně zapadly do dřevěného komponentu. Kabelka se uzavírá pomocí klopky v zadním díle s všitými magnety. Všechny tři části jsou k sobě spojeny pomocí knihařských šroubků, což umožňuje variabilitu. Logo je vyraženo do podšívkové klopky.

PŘÍLOHA P 3: TECHNICKÝ POPIS KABELKY Č. 2

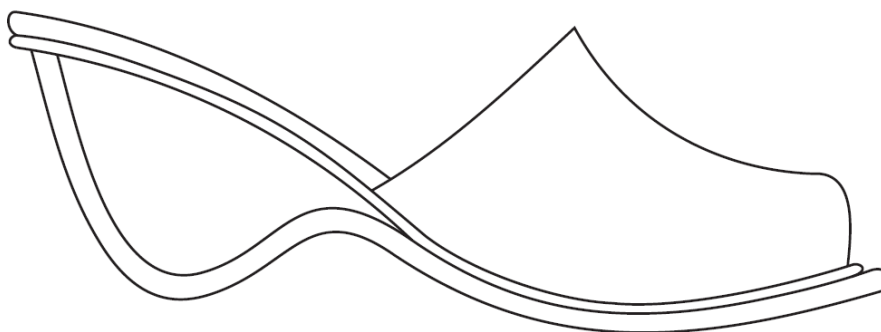
Dřevěný věnec je vyroben způsobem laminování ze sedmi vrstev jasanové dýhy. Je nabarven lihovým mořidlem a poté natřen lněným olejem. Vrchní díly usňové kapsy jsou sešity obráceným hřbetovým švem, při čemž některé díly jsou nařaseny tak, aby se švy skryly za hranu dřevěného komponentu. Podšívka se skládá z usňových a textilních dílů, které jsou sešity přeplátovaným švem. K podšívce je našita usňová kapsička s vyraženým logem. Okraje jsou zaklepávané a prošité. Vrchové díly jsou z hověziny a podšívkové díly z koziny a plátna. Věnec usňové kapsy je vyztužen teraflexem, aby přesně zapadl do dřevěného komponentu. Kabelka se uzavírá pomocí protichůdných klop v šikmé části s všitými magnety. Klopy jsou také vyztuženy teraflexem. Usňová kapsa je spojena s dřevěným komponentem pomocí knihařských šroubků, což umožňuje variabilitu. Ke kabelce se dají připnout různá poutka nebo popruhy s všitými průchodkami, které se připínají k poutkům navazujícím na věnec kabelky.

PŘÍLOHA P 4: TECHNICKÝ POPIS KŠILTU

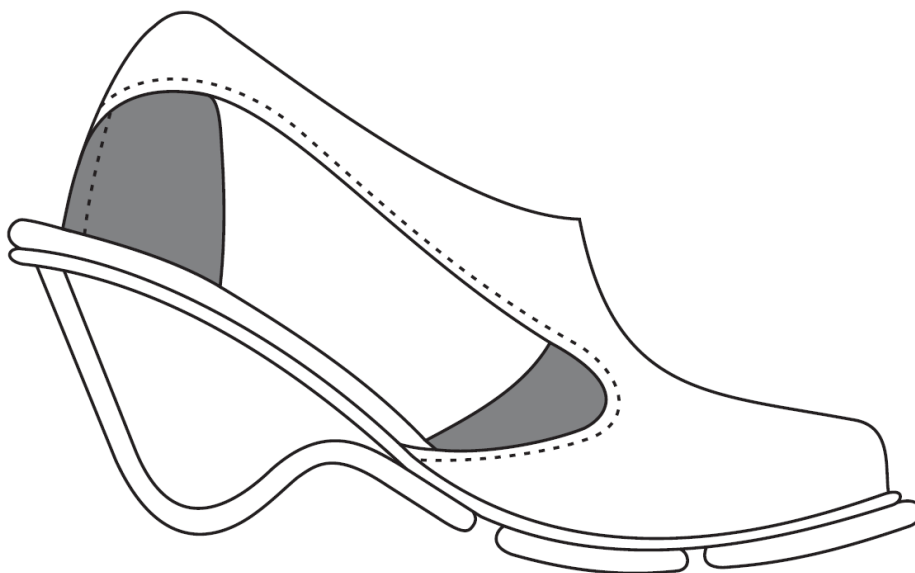
Dřevěný kšilt je vyroben způsobem laminování ze sedmi vrstev jasanové dýhy. Je nabarven lihovým mořidlem a poté natřen lněným olejem. Vrchní díly usňové čelenky jsou sešity obráceným hřbetovým švem a prošity. Jsou zhotoveny z hověziny. Podšívka je celá z jednoho dílu kozinky. Okraje čelenky jsou zaklepávané a prošité. Kšilt se uzavírá pomocí sedlářských knoflíků, dá se tak přizpůsobit jeho velikost. Kšilt a čelenka jsou k sobě spojeny pomocí knihařských šroubků, což umožňuje variabilitu.

PŘÍLOHA P 5: TECHNICKÝ POPIS NAZOUVÁKU Č. 1

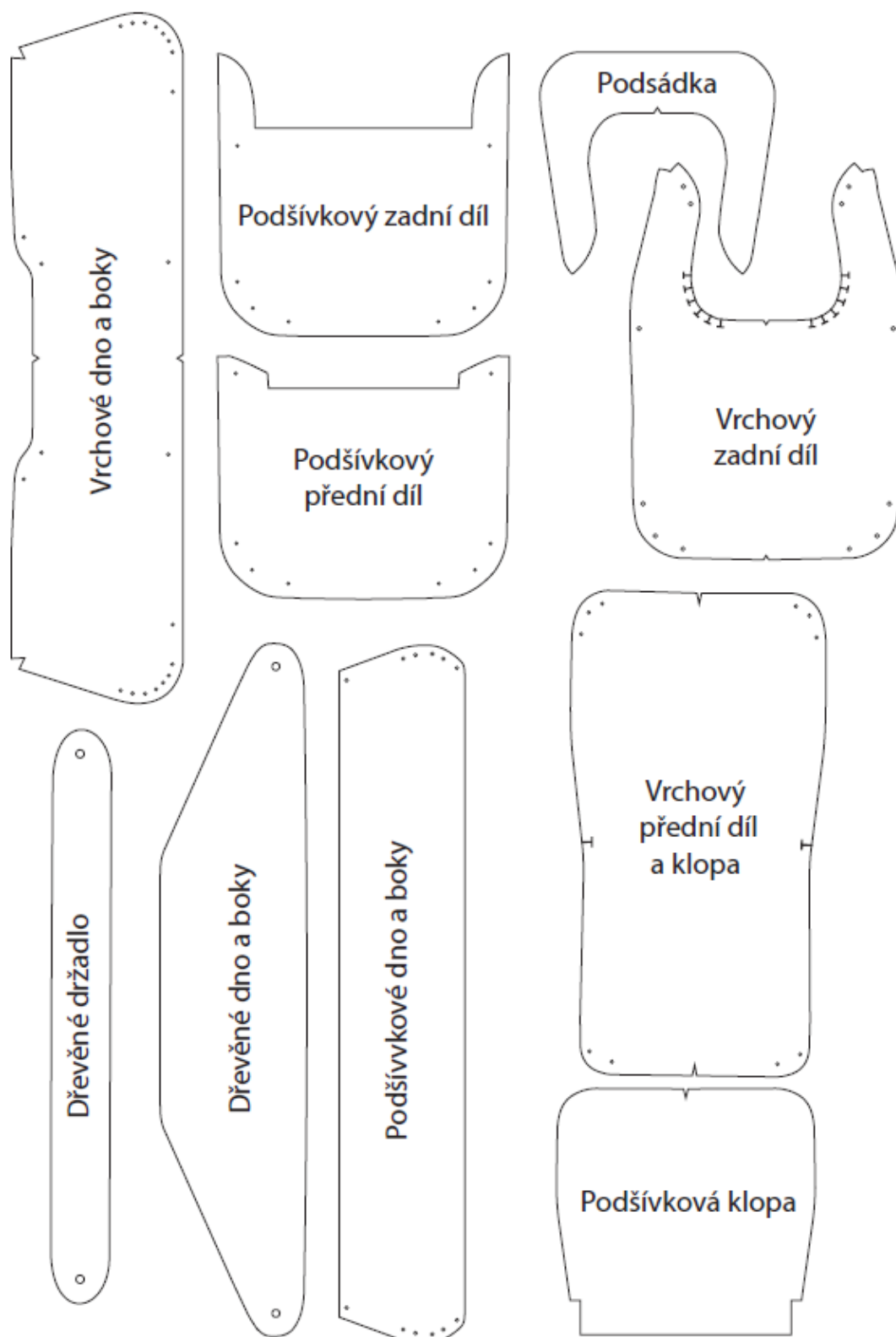
Nazouvak je zhotoven lepeným výrobním způsobem. Svršek je ušitý obracným švem a poté napnut na předem obalenou napínací stélku. Napínací stélka se skládá ze dvou vrstev celstělu a ocelového klenku. Vrchní díl a obal stélky jsou z hovězí kůže s deštěm imitujícím reptilií, podšívka je z koziny. Obě usně jsou barvené lihovým mořidlem. Špička je vyztužena dvěma vrstvami plátňových tužinek. Mezipodešev je předem vytvarována z tříslučiněné usně, barvená lihovým mořidlem, má zahřazené hrany a v patě otvor pro zasunutí podešve. Podešev je zhotovena způsobem laminování z devíti vrstev jasanové dřevy. Je nabarvena lihovým mořidlem a poté natřena lněným olejem. Vkládací stélka je zhotovena z předem lihovým mořidlem nabarvené tříslučiněné usně, je vypořtřována paměťovou pěnou a je do ní vyřazené logo.

PŘÍLOHA P 6: TECHNICKÝ POPIS NAZOUVÁKU Č. 2

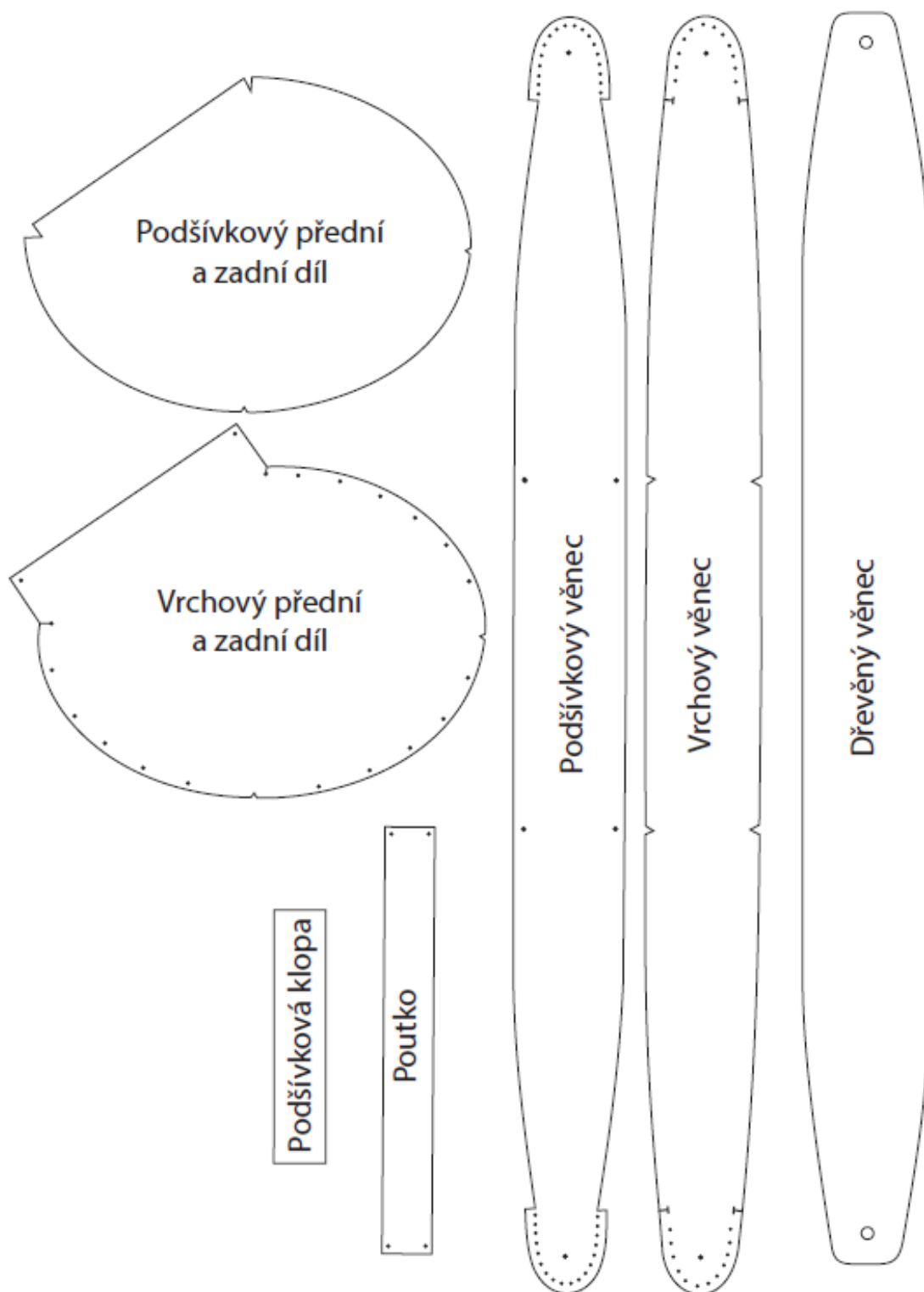

Nazouvak je zhotoven lepeným výrobním způsobem. Jedna strana svršku je sešita obracným švem, druhá strana je zaklepaná a prošitá. Svršek je napnut na předem obalenou napínací stélku. Napínací stélka se skládá ze dvou vrstev celstелenu a ocelového klenku. Vrchní díl je z hlazené hověziny, podšívka a obal stélky jsou z koziny. Špička je vyztužena dvěma vrstvami plátnových tužinek a pata termoplastickým dílem. Mezipodešev je předem vytvárována z třísločiněné usně, barvená lihovým mořidlem, má zahmlazené hrany a v patě otvor pro zasunutí podešve. Podešev je zhotovena způsobem laminování z devíti vrstev jasanové dýhy a je členěna v oblasti prstních kloubů. Je nabarvena lihovým mořidlem a poté natřena lněným olejem. Vkládací stélka je zhotovena z předem lihovým mořidlem nabarvené třísločiněné usně, je vpolstrována paměťovou pěnou a je do ní vyražené logo.

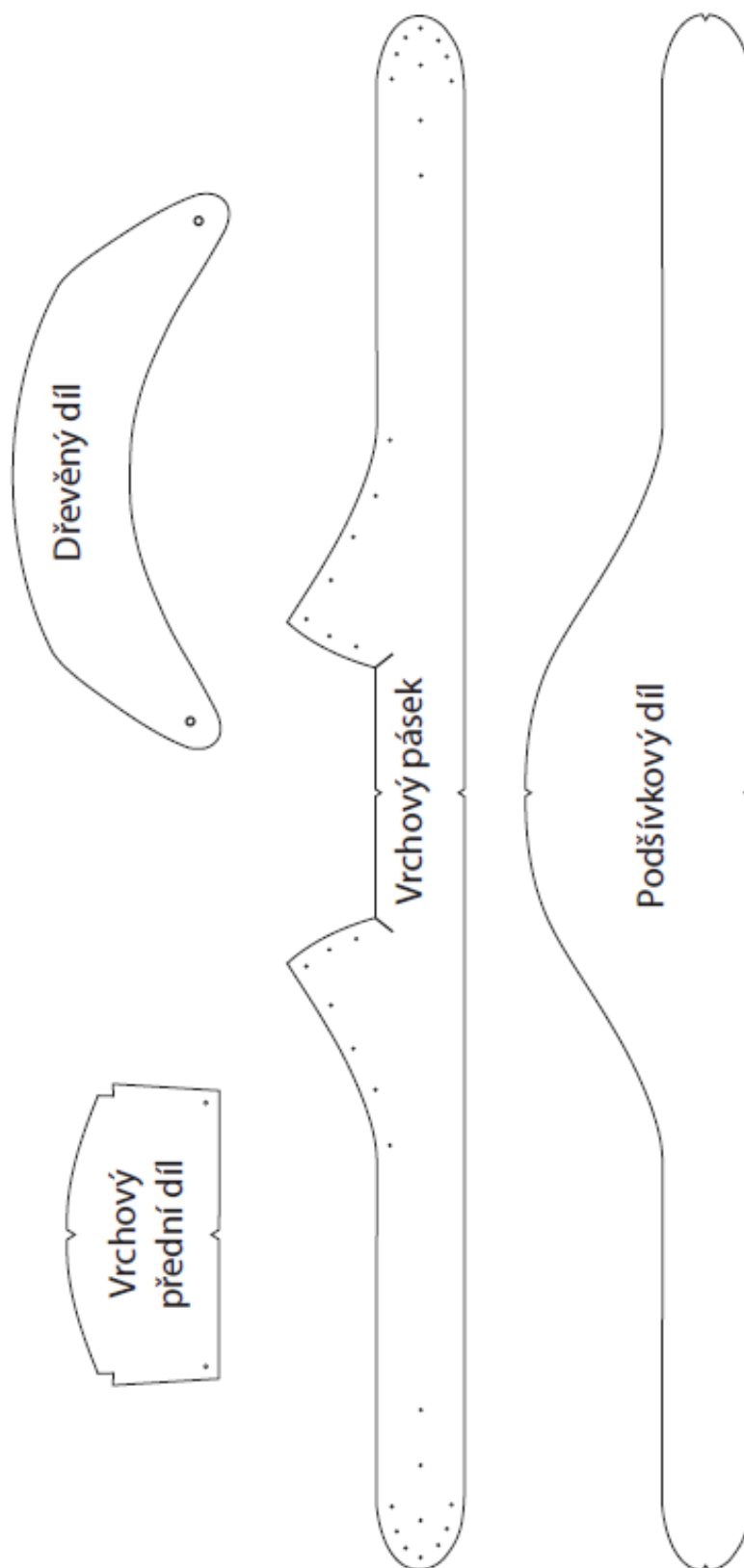
PŘÍLOHA P 7: STŘIHOVÁ DOKUMENTACE KABELKY Č. 1

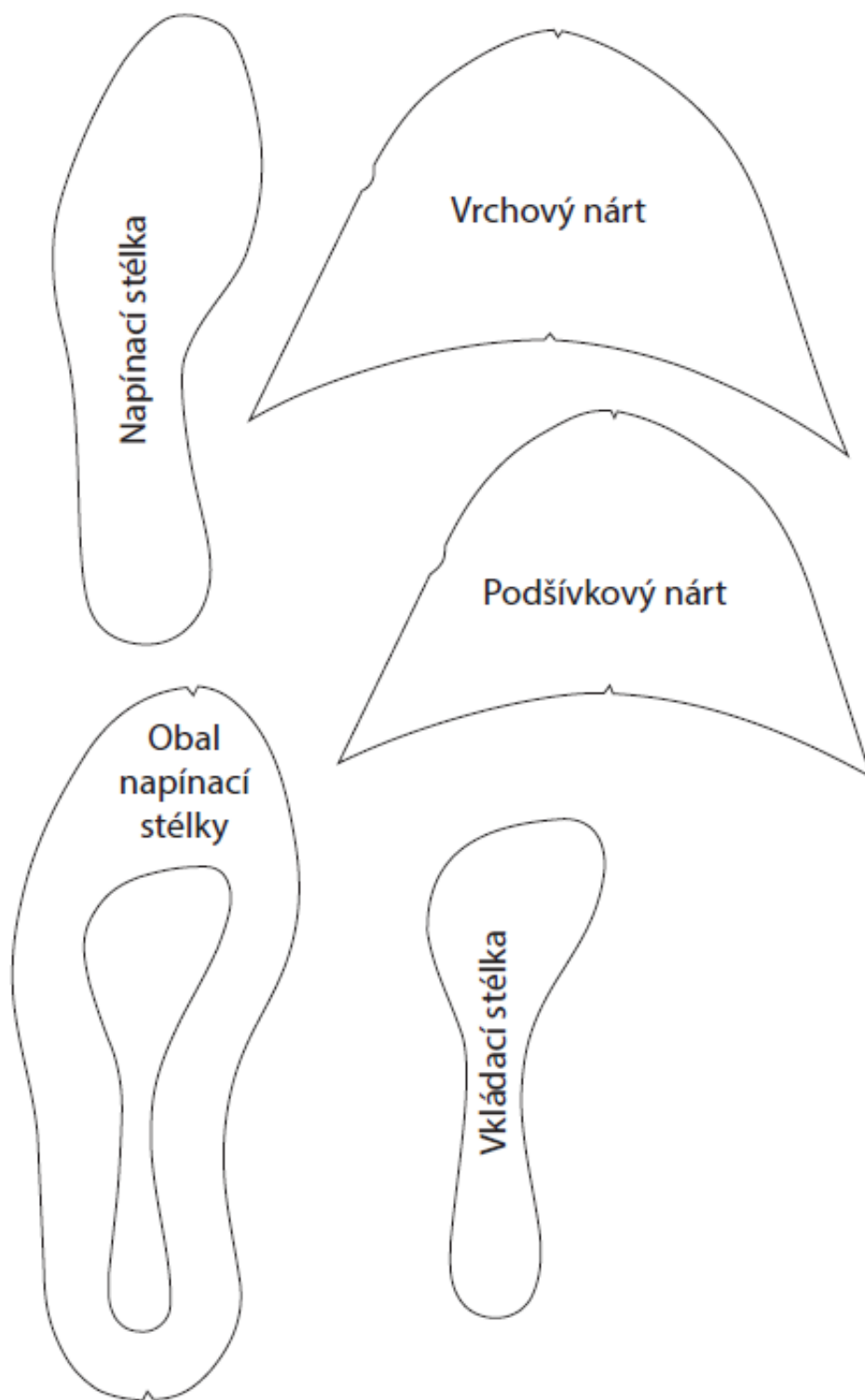
PŘÍLOHA P 8: STŘIHOVÁ DOKUMENTACE KABELKY Č. 2

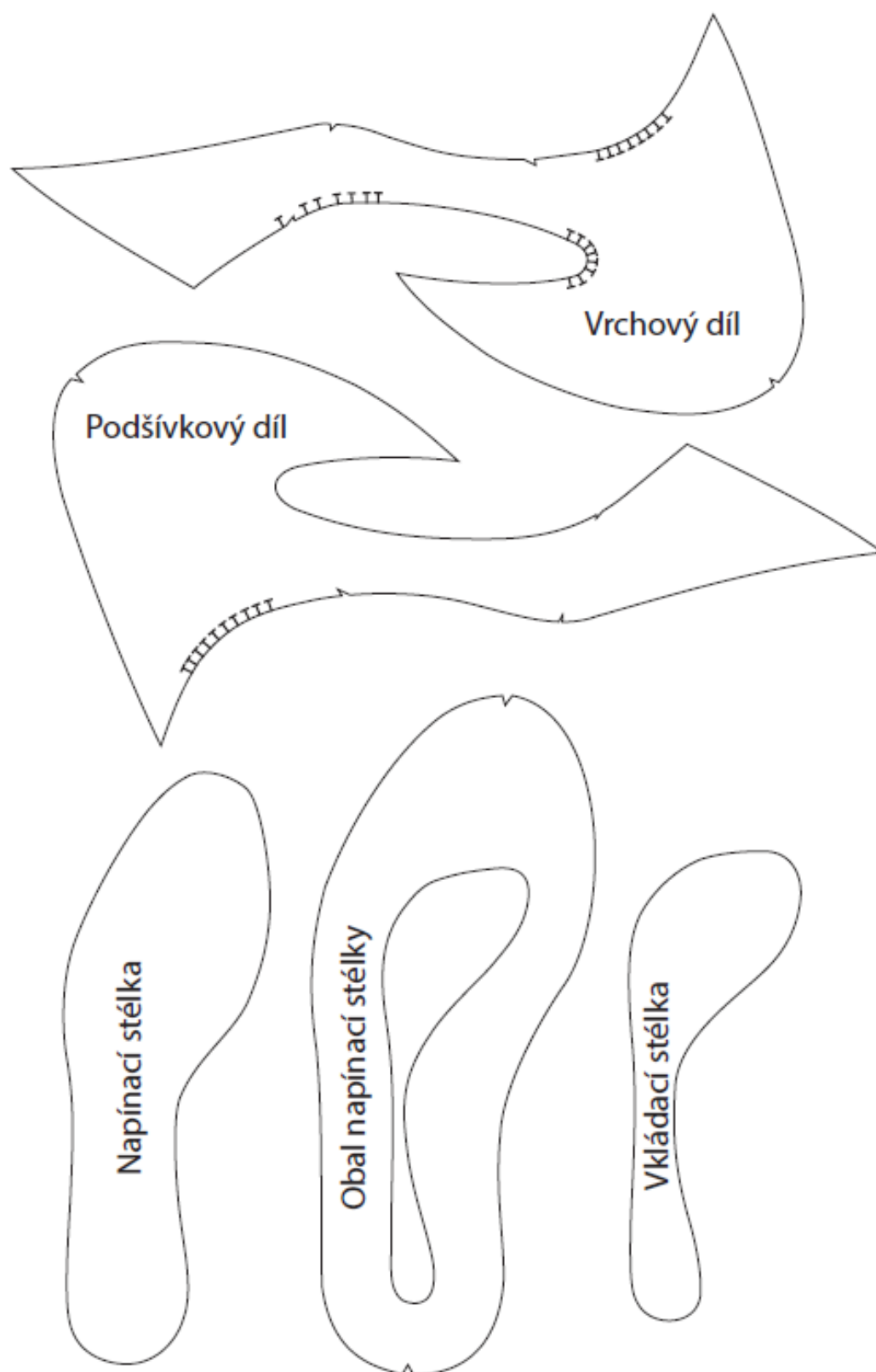
PŘÍLOHA P 9: STŘIHOVÁ DOKUMENTACE KŠILTU

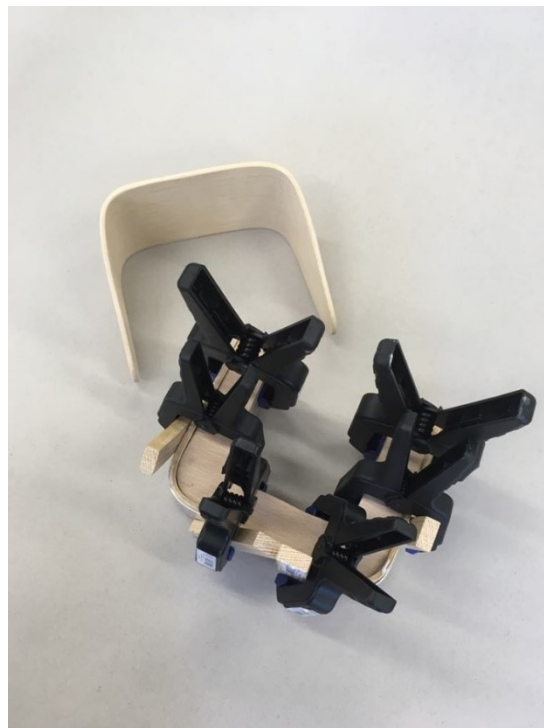
PŘÍLOHA P 10: STŘIHOVÁ DOKUMENTACE NAZOUVÁKU Č. 1

PŘÍLOHA P 11: STŘIHOVÁ DOKUMENTACE NAZOUVÁKU Č. 2

PŘÍLOHA P 12: FOTODOKUMENTACE POSTUPU PRÁCE

PŘÍLOHA P 13: FOTODOKUMENTACE MODELŮ

